

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Ústav sociální práce

**Sladění práce na pracovním trhu a výchovy dětí v rodině u rodičů dětí  
mladších tří let**

Diplomová práce

**Přílohy k diplomové práci**

Autor:	Jiřina Křiváková
Studijní program:	N6731 - Sociální politika a sociální práce
Obor:	Sociální práce
Typ:	Magisterský navazující
Forma studia:	Kombinovaná
Vedoucí práce:	PhDr. Smutek Martin, Ph.D.

Hradec Králové, 2018

## **Obsah**

Informantka A.....	3
Informantka B.....	16
Informantka C.....	24
Informantka D.....	32
Informantka E.....	39
Informantka F.....	48
Informantka G.....	58
Informantka H.....	66

## **Informantka A**

T: Nejprve ti stručně vysvětlím, jaký je cíl tohoto rozhovoru a celkově mé diplomové práce. Takže hlavním cílem je zjistit jaké jsou strategie výchovy u dětí do tří let věku a zaměstnání obou rodičů při volbě rodičovského příspěvku. Zaměřuji se na témata, jako jsou rodičovství matek a otců, budování kariéry žen a mužů a sladění těchto dvou jevů u výchovy dětí do tří let věku. Celý rozhovor je anonymní, takže budeš pojmenována jako informantka A. Takže začneme takovými identifikačními otázkami, jenom stručně.

I: Ehm.

T: Tak, kolik je ti let?

I: 30 let.

T: Na jaké pozici pracuješ na Úřadě práce nebo jaká je tvoje náplň?

I: Jako referent nepojistných sociálních dávek.

T: Tak a co na té pozici vlastně děláš?

I: Zpracovávám dávky péčovské péče, dávky v rámci EU, rodičovský příspěvek, přídatky na děti.

T: Ehm. Jak dlouho pracuješ na této pozici? Nemusíš přesně, přibližně.

I: Zhruba 5 let.

T: Máš nějaké děti?

I: Nemám.

T: Plánuješ do budoucna děti?

I: Plánuju.

T: Dobrá.

I: Smích.

T: Tak, přejdeme dál. Jak bys definovala pojem rodina? Co to je pro tebe rodina?

I: Hmm...máma, táta, dítě, nejužší rodina a samozřejmě potom babička, děda atd. Jsou to lidi, kteří prostě semnou žijou, vychovávali mě nebo naopak až budu mít rodinu já, tak že jo, já budu vychovávat je. Jsou to moji nejbližší, můžu se na ně spolehnout.

T: Ehm. Co pro tebe rodina znamená?

I: Domov, pohodu, zázemí, klid, oporu.

T: Tak a jak třeba funguje vaše rodina? Jaký funkce zastává tvoje máma a jaký táta? Myslím dělbu práce hlavně.

I: Tak,ee...

T: Kdo co dělá...

I: Mamka vaří třeba nebo já že jo, když přijedu domů.

T: Ehm.

I: Táta, ten, nám zásadně vynáší koš...smích.

T: Smích.

I: Ano...smích...ano, máma mu napíše seznam, co má koupit, tak jde nakoupit, sežene to, vždycky najde si co je v akci, takže oběhne Lidl, všechno možný. Akcionář je to...smích...No a potom...

T: To zabere dost času ne?

I: No, tak on hrozně rád kouká na televizní noviny a takhle, u toho ještě luští právě letáky a všechno...no to je strašný... No, takže to oběhá, dotáhne domů vždycky daleko víc věcí než má, takže máma nadává...no a pak je nakonec spokojená, že to koupil, protože...smích.

T: Zjistila, že se jí to hodí?

I: Přesně tak...smích.

T: Dobrá, takže hlavou rodiny je u vás máma?

I: Otec.

T: Jo?

I: Ač to tak nevypadá, tak je to táta.

T: A čím vlastně? Co dělá, že ho vnímáš jako hlavu rodiny?

I: Hm...má přirozenou autoritu bych řekla.

T: Ehm.

I: Eee...a přesto je jako vtipnej, že mu můžeš říct, co chceš, že ti pomůže...jo, svěříš se a řekneš, hele, potřebuju tohle...prostě, rychle si to v té hlavě urovná a vymyslí třeba řešení.

T: Ehm. Jak by sis představovala, že by to mělo fungovat v tvé rodině? Chceš to mít obdobně jako tvoji rodiče?

I: Jo, jako není to špatný, akorát teda bych nechtěla mít cholerika chlapa. To táta jako když vybuchne, tak vybuchne a za chvíli neví, jakože to...že vybuchl.

T: Jasně.

I: Jo, jemu prostě něco vysvětluju...aaa...ee...třeba na počítači, že jo...telefonujeme si, a že on něco na počítači, protože mu to nejde a nadává a ječí na mě, že mu to nejde. Říkám: „Já za to nemůžu, já tě naviguju na dálku a jako dělám to z dobrý vůle a ty na mě ještě budeš ječet.“ Prostě jako si dělá srandu ne.

T: Jaké role podle tebe zastává žena v rodině tak jako obecně v naší společnosti?

I: Obecně v naší společnosti je to výchova dětí, udržování domácnosti, vaření u plotny a takový.

T: A proč si myslíš, že to tak je?

I: Protože, vývojem společnosti...ze začátku že jo...muži, ženy...některé ženy taky...ee...se prostě vsadily do té role těch matek, těch domácích putěk.

T: Takže si myslíš, že si to samy určily víceméně? Tuhle roli?

I: No, jasně. Hmm.

T: Jakou roli ve společnosti podle tebe zastává muž? V rodině, v rámci české společnosti.

I: Většinou funguje za ten faktor, toho ee...samce, ochránitele rodiny, shánění peněz na živobytí, atd.

T: Ehm...takže spíše ty věci ohledně bezpečí a financí?

I: Hm.

T: A z jakého důvodu to takhle je podle tebe? Proč jsou ti muži, jakože samci?

I: Smích...samci od přírody...smích...ee, no...to je otázka. Ze stejného prostě důvodu jako se...eee....jako...jako ta společnost, jako určila postavení žen, tak se určilo i postavení mužů. Prostě muži jsou ti samci, dá se říct, jakoby nadsamci...si myslí, že jsou bůhvíco a nadřadili se nám ženám.

T: Dobrá. Myslíš, že to takhle vyhovuje ženám i mužům, tyhle role? Jsou s nimi ztotožněny?

I: Tak, některým určitě. Nemyslím, nemyslím, že všem, ale většinou u mužů si myslím, že ti jsou spokojení s tou rolí těch vyšších, těch důležitějších v uvozovkách. Takže tak no. A myslím si, že některý ženy s tady tím postavením jsou spokojený. Dnešní společnost, ta mládež, prostě...eee....myslím si, že radši bude doma vychovávat děti, než aby chodila někam makat, ale potom, noo, je to blbě, ale je to tak. Ale potom jsou takoví, jako jsou tu i jiný ženy, který prostě chodí pracovat a nechtěj být v téhle roli.

T: Ehm.

I: Jako ano vychovávat děti, mít děti ano, ale spíš se jako podílet na tom společně s tím chlapem, ne aby si to odmakala všechno ona a vychovávala děti sama, to je blbost.

T: Ehm, přejdeme dál. Jaké je podle tebe uplatnění na trhu práce pro muže a pro ženy? Je tam nějaký rozdíl mezi tím? Zda se uplatní spíše žena nebo muž na trhu práce?

I: Je v tom rozdíl. Ehm, tak mužům dávají ty silový práce, že jo. Takový to, ženy přece jenom nemůžou tahat všechno, takovej dělník a tak. Tak to bude spíš dělat chlap, že jo, dělníka a ženská spíš bude v administrativě.

T: Takže to je dáno biologicky prostě, to jak jsme stvořeni, tak podle toho se určuje.

I: Ano, přesně tak. Na druhou stranu jsou i ty pozice, stejná pozice, dáš muž a žena, a muž bude placen líp, což mi v celku vadí.

T: A ty myslíš, že jsou ženy nějakým způsobem diskriminovaní na trhu práce?

I: Tak určitě, že spíš třeba někdo hledá toho chlapa, radši mu dá víc...i když třeba ženská by byla lepší, ale někdy...pokavaď je šéf chlap, no tak. Myslí si...Takhle...ee. Z obou hledisek, ať je to chlap, buď by najal ženskou, ale z důvodu...ee...že by se na ni i koukal a tak dále...takovej ten hnusnej způsob.

T: Jasně.

I: Ale pokavaď by se měl rozhodovat, jestli vezme ženskou, nebo chlapa, tak samozřejmě...eee...si vezme toho chlapa, bych řekla.

T: A proč myslíš, že by spíš zaměstnal toho chlapa než ženskou?

I: Protože jsou stejného pohlaví. Mají mezi sebou jasno...ee...nadřazenost, podřazenost a když třeba, tak se na něj nebude bát, já nevím houknout, ječet nebo když by něco zkazil a tak.

T: Jasně. Tak jak by podle tebe měla probíhat výchova dětí? Eee...vlastně, jak by podle tebe...by se měl zapojovat muž do výchovy dětí a jak žena?

I: No, myslím si, že by se měli podílet vzájemně tak jako půl na půl. Měli by hezky fifty-fifty.

T: A co by dělali potom, kdyby měli všechno na půl?

I: Jak jako co by dělali?

T: Jako jestli by oba dva chodili do zaměstnání nebo jenom jeden z nich...

I: No, tak ze začátku, že jo když matka porodí dítě, tak asi musí být s tím dítětem ze začátku ona. Ale když už to dítě nevyžaduje zas tolik, já nevím...kojení a tak.

T: Ehm...

I: Tak si myslím, že by mohl jako nastoupit muž a té ženě ulevit, dyť jako to je taky záprah.

T: No, jasně. Takže půl na půl, oba stejně, jak práce, tak výchova dětí?

I: Ano. Myslím si, že jako pracovat by měli oba dva potom, že jo. Ne, že matka se bude starat o domácnost a otec bude prostě...ee...vydělávat prachy jenom.

T: Ano, a jak bys to chtěla, až budeš mít ty děti jednou a budeš řešit tuhle situaci. Jak bys to chtěla udělat ty? Taky bys to chtěla udělat podobně, jak si říkala, že bys byla vlastně s dítětem doma do doby než by to nebylo potřeba a pak bys šla do zaměstnání?

I: No, tak nevím, jak na tom budu, až se to stane, že jo. Třeba hormony a tak budou pracovat, ale...ee...nemyslím si. Myslím si, že...ee...prostě měla bych potom do zaměstnání nastoupit co nejdřív. Vždyť...ee...děl co je člověk mimo, pak bude takovej nepoužitelnější mi přijde....smích. Potom to bude jakoby těžší zvykat si zase.

T: A jak bys to řešila v konkrétním případě třeba při volbě rodičovského příspěvku ty? Víš, jestli bys chtěla být na rodičovském příspěvku třeba po celou dobu nebo jestli bys to chtěla nějakým způsobem měnit s tím partnerem anebo jestli bys nechala jenom partnera na rodičovském příspěvku?

I: No, tak když by to bylo moje první dítě.

T: Ehm.

I: Tak asi...bych byla na rodičovském příspěvku po celou dobu. A když by to potom bylo moje další dítě...já vím, že je to nefér...ale přece jenom u toho prvního člověk se...jako já nevím.



T: U prvního dítěte je to jiné?

I: Se to člověk učí...víc jako, že jo...se bojí nebo, já nevím, jak to popsat tohle. Není na tu situaci zvyklej, prostě neví, co má čekat.

T: Ehm.

I: Ale, když bych měla třeba druhý, třetí dítě...tak ty další tak jako normálně i chlap jako ať si jde to zkusit...smích. Ne, to ne, jakoby...i předtím, při tom prvním by se učil chlap pomáhat a tak, ale při tom druhým by se staral mnohem víc a mohl by být po celou dobu na rodičovském příspěvku.

T: Přejdeme dál. Teď teda se tě zeptám na otázky o rodičovském příspěvku.

I: Ehm.

T: Takže se tě zeptám, si říkala skoro pět let nebo jak...zhruba pět let co tady pracuješ, za tu dobu...kdo podle tebe nastupuje ve většině na rodičovský příspěvek?

I: Ženy.

T: A proč myslíš, že to tak je?

I: Protože ženy porodí a vychovávají děti, protože se samy určily do té pozice a chlapa třeba nedonutí nebo...ee...nemají s ním takovej vztah, aby šel místo nich. Takových je jen pár, nehledě na to že...umm...dost matek, třetina možná dobrá polovina.ee...je těhotná a už jaksí ten chlap s nima není...smích...to je taky trošku problém potom jaksí musí na tom rodičáku být že.

T: Pokud chce nějaké peníze, tak jí asi nic jiného nezbude že?

I: No...právě...smích...takže tak...smích.

T: No, a myslíš, že se to nějak mění...ty jsi říkala o tom první, druhým dítěti...zažila si něco podobného tady, že by třeba první dítě měla paní na rodičovském příspěvku a ty další děti, že by byl třeba pán?

I: Ne. Zažila jsem asi, za tu dobu jestli třikrát nebo čtyřikrát pouze, že...ee...že žena se vyměnila s partnerem na rodičovském příspěvku třeba po roce.

T: Ehm. A z jakého to bylo důvodu si pamatuješ?

I: Jeden případ jsem měla nedávno. No, tak pán byl bez práce, takže nastoupil na rodičák a paní měla kam se vrátit do práce, takže po roce nastupovala zase zpátky.

T: Takže z toho důvodu, aby na tom byli finančně líp?

I: Ehm.

T: Napadá tě nějaký další důvod?

I: Většinou, bych řekla u těch, co se to stalo, tak jenom to ekonomické hledisko.

T: Ehm.

I: Že chlap byl bez práce, takže měl volno.

T: Jasně, takže po tu dobu se jim to takhle prostě vyplatilo.

I: A u jednoho případu, to si pamatuju...tak to měli pracovní poměr oba, ale pán...ee...vydělával míň než paní, protože pracoval v ČR a paní dělala v Německu...smích.

T: Jasně.

I: Tam je to trochu jinak, takže paní nastupovala zpátky a v zaměstnání jaksi si dal pauzu pán.

T: Ehm. Na jak dlouho z tvé zkušenosti si tady na Úradě práce...si podle tebe ve většině ti klienti volí rodičovský příspěvek? Jak dlouho ho chtějí nejčastěji pobírat?

I: Hm...tak jsou to takový bych řekla hlavní dvě skupiny.

T: Ano?

I: Jedna skupina, která samozřejmě počítá, že půjde do práce co nejdříve a má možnost volit, takže si zvolí jedny z těch vyšších částek, tak aby do dvou let měli rodičovský příspěvek vyčerpaný a mohli jít pracovat a potom je tady druhá skupina, která s tím nějak extra nepočítá a klidně si to nechává na tři, někteří na čtyři roky. Ale teda ve většině je to ta druhá skupina...smích. Ta, která nepočítá s návratem do práce a

nechává si to nadýl, protože na tom základě samozřejmě...ee...ani práci neměli, takže nemají denní vyměřovací základ, takže si můžou volit maximálně 7600 Kč.

T: Což teďka teda vychází na jak dlouho? 7600 Kč, to máme nějaký dva roky že? Do tří nějak skoro.

I: Nějak dva a tři čtvrtě bych řekla, protože když si volili 11 500 Kč tak to bylo do dvou let věku dítěte. 6900 Kč do tří let, takže pokavaď si dávají maximum, těch 7600 Kč tak je to nějak na dva a tři čtvrtě. A někdo si to vyloženě nechává třeba na nějakých 6000 Kč, ale těch je málo, protože zase chtějí...ee...i byt' nemůžou, ale chtějí pobírat co nejvíc.

T: I za cenu toho, že rodičovský příspěvek skončí dřív?

I: Ano, protože budou mít další dítě...smích...takže zase...takže zase nastoupí na rodičovský příspěvek a zase budou pobírat.

T: A kdybich to teď vztáhla k tobě, na jak dlouho bys chtěla ty rodičovský příspěvek? A z jakého důvodu?

I: Hm...u prvního dítěte asi na tři roky a u dalších dětí asi co nejkratší dobu, podle denního vyměřovacího základu.

T: A z jakého důvodu?

I: Já bych se chtěla zase vrátit do práce.

T: Jo, takhle.

I: No, tak u toho prvního bych...ee...nevím, říkám...nevěděla bych, bylo by první, takže bych tak nějak objevovala...aaa...asi, že jo než člověk by přišel. Já nevím...ee...jak bych to řekla...no prostě...nevím, jak to říct...třeba...bych rychleji pak přebalovala pleny, rychleji bych udělala támhleto, támhleto a zvládala víc věcí a u toho prvního bych třeba toho moc nezvládla.

T: Takže bys vlastně byla na rodičáku pro tebe nejpříznivější dobu...nějak do tří let. Takže pak by šlo asi do školky?

I: Ehm.

T: Takže bys vlastně řešila....

I: Nehledě na to, že tady vlastně...tady v Liberci školku většinou do dvou let neseženeš, to by museli hlídat...potom by museli hlídat babičky a dědové...by pomáhali.

T: Tak a za tu dobu vlastně co jsi na Úřadě práce, vnímáš nějaký vývoj nebo změnu? Prostě.jakoukoli, při volbě rodičovského příspěvku? Že by si to třeba zkracovali výrazně, nebo naopak prodlužovali?

I: Ne, akorát s novelou jak se změnilo. Předtím to bylo, že vlastně ti co neměli denní vyměřovací základ, tak nemohli volit. Mohli volit pouze ti, co předtím vlastně pracovali...no a ti to měli do čtyř let, když nemohli volit, že jo. Teď můžou volit i ti co samozřejmě nepracovali a můžou volit maximálně těch 7600 Kč. Takže ti co nepracovali, měli tu do čtyř let tak chodí a navyšují si to na těch 7600 Kč na to maximum, co můžou pobírat.

T: Jasně, takže žádný vývoj není, akorát tedy legislativní změny, který umožňují těm klientům, co to měli na tu nejdelsí dobu a teď mohou volit až 7600 Kč, tak toho hodně využívají?

I: Ehm.

T: Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let?

I: Hmm.

T: Cokoliv co tě napadne, co by těm rodičům mohlo pomoci, aby měli jednodušší jak chodit do práce tak i starat se o to dítě.

I: No, tak myslím si, že třeba...více školek v určitých městech, kde je třeba problém...třeba tady v tom Liberci, že jo...tak do těch dvou let neseženeš, takže kdyby jich tady bylo víc, pojal by víc dětí...tak je možnost, že jo.

T: Ehm...takže nějaký jesle?

I: Nějakých víc zařízení pro ty děti předškolního věku nebo školkového věku.

T: Něco dalšího tě ještě napadá co by mohlo pomoci?

I: Hmm, ne. Zatím ne.....smích.

T: Co třeba zkrácené úvazky pro ženy nebo pro muže při pobírání rodičovského příspěvku? Myslíš, že by to nějakým způsobem mohlo pomoci těm rodičům?

I: Takhle, když už mají stabilní práci na plný úvazek, tak určitě si to nebudou chtít zkracovat...nebo, takhle ti zaměstnavatelé bych řekla, že s tím budou mít problém.

T: Ehm.

I: Jo, že prostě...ee...ženská je na rodičáku a ten zaměstnavatel to prostě bere tak, že tam není. Ale když by pracovali u jednoho zaměstnavatele, tak dejme tomu, že by to asi šlo...že by ten by byl na půl úvazku, ten by byl na půl úvazku a potom jim to dají zase na plnej...ale když by každé měli jinýho zaměstnavatele, tak jako tam by asi jako ta harmonie jakoby nebyla.

T: Kdyby zaměstnavatel byl s tím v pohodě, myslíš, že by jim to mohlo pomoci? Těm rodičům?

I: Tak jasně, já si myslím, že určitě...akorát by se museli domluvit....bylo by třeba dobrý, kdyby spíš...kdyby měl někdo pružnou pracovní dobu z nich...protože, když by měli oba dva zkrácený úvazek a oba dva na dopoledne a dítě by nemohlo být ve školce, tak co s ním, že jo.

T: Jasný, takže aby si tak nějakým způsobem vystřídali?

I: Tak, aby se vystřídali.

T: Ehm.

I: Nebo pokavaď jde nějaká práce dělat z domova, tak třeba ještě takhle eventuelně. Jasně, že obráběč kovů asi nebude dělat z domova, že jo...smích, ale pokavaď někdo třeba dělá s administrativou nebo vymýšlí tabulky nebo takovýhle. Tak to může dělat i doma na noťasu třeba nebo na počítači.

T: Ehm...já se tě ještě zeptám na motivaci mužů k rodičovské. Nevím, jestli sis třeba všimla, že v Německu motivují muže k pobírání rodičovského příspěvku...prodlužuje se jim pak celková doba pobírání rodičovského příspěvku o dva měsíce...myslíš, že by takhle varianta mohla pomoci vlastně, ženám tady v ČR, kdyby muži byli finančně motivováni k pobírání rodičovského příspěvku?

I: To si nemyslím, že by to u nás v ČR fungovalo.

T: Myslíš, že by to nefungovalo?

I: V Německu to funguje, protože tam dostávají měsíčně i odpovídající.....za to...ten rodičovský příspěvek, tu výši...a chlap ti nepůjde na rodičák, pokavaď z rodičáku bude mít nějakých 7600 Kč a vydělává třeba 20 000 Kč.

T: Jasně, a pokud by to teda bylo finančně odpovídající nebo pokud by tam rozdíl dejme tomu jenom pár tisíc.

I: Takhle, samozřejmě kdyby...kdyby otec byl a vydělával 20 000 Kč, tak by měl i denní vyměřovací základ, takže volit by mohli...ale pokavaď samozřejmě si zvolíš nějakou tu vyšší, že bude s dítětem doma ať už z důvodu, že není školka nebo z jinýho...tak....tak ti otec podle mě jako dobrovolně nepůjde. Kdyby to bylo stejné úrovni jakoby finančně, tak nevím, jestli by bylo dost chlapů ochotnejch na to, jakoby strávit tolik času s dětmi, jestli by věděli jako co s tím. Eee...jasně, že se...když se ti narodí dítě, tak jako otec dobrý...ale přebaluje ano, věnuje se dítěti...ale taky ho to po chvíli bych řekla...přesně jako tu ženu přestane bavit prostě...proto by se měli vystřídat, že jo....aby to měli fifty-fifty.

T: A myslíš, že ta motivace, pokud by byla dostatečně finančně ohodnocená, pomohlo by to nějakým způsobem?

I: Ano, když by byli dostatečně samozřejmě finančně motivováni, tak si myslím, že v tom by neměl být problém pak.

T: Dobrá, a kdyby byli zaměstnavatelé ochotni dělat flexibilní úvazky nebo flexibilní dobu nebo práci z domova, tak myslíš, že by to mohlo pomoci tedy ke sladění práce a výchovy dětí?

I: Tak, určitě. Pokaždě by byl zaměstnavatel ochotnej...eee...dát, že jo tu flexibilní dobu...tak...nebo ...dejme tomu kdyby i ...já nevím v týdnu máš pět pracovních dnů, když třeba nepočítám víkendy...někdo pracuje i o víkendech, ale někdo třeba pracuje jenom od pondělí do pátku...tak když by řekl: „Hele dva dny z toho musíš být v práci, tři dny můžeš dělat práci z domova.“ To si myslím, že by taky pomohlo. Jo, že prostě už je tam nějaká ta vůle je. Kdyby to udělal jeden zaměstnavatel, že jo, matky...to samý druhý toho otce, tak ten by si zvolil v práci dejme tomu pondělí i úterý...ta středu, čtvrtek...já nevím...a v pátek by mohli pracovat oba z domova a mohli by být i společně.

T: A proč si myslíš, že to nefunguje. Proč nejsou zaměstnavatelé takhle flexibilní?

I: Protože si myslím, že asi nedůvěřují zaměstnancům, že by doma pracovali...smích. Taky všechna práce nejde dělat z domova nebo prostě takhle.

T: Ehm, dobrá.

I: A na druhou stranu je tu daněj určitej systém, tak proč oni by ho měnili? Na to je česká společnost jiná, nepřipravená.

T: A co třeba kvalitní předškolní zařízení. Myslíš, že rodiče využívají jesličky a podobné zařízení?

I: No, nedůvěřují cizím lidem, že se o jejich děti dobře postarají. Když jich tam bude třeba hodně, nebudou je stíhat, že se může něco stát a někdo je tak paranoidní. A navíc tahle zařízení si mohou dovolit pouze pracující rodiče, kteří jako... buď má jeden z nich hodně vysoký příjem, nebo když pracují oba, že jo a mají tak nějak, aspoň něco...průměrnej...a další verze, naši spoluobčané, tak ti to vůbec neřeší...ti z těch dětí žijou, takže proč by dávali ještě peníze za děti.

T: A spoluobčany, to myslíš Romy?

I: Ano, myslím Romy...smích...tak jako ti z toho žijou, že jo...tak jako...udělaj jedno dítě, vyberou si 220 000 Kč a dělaj další...vždyť kolik takových rodin je, že mají pět, šest dětí...u takovýchto rodin to není nezvyklé.

T: Máš nějakou vlastní zkušenost s početnými rodinami Romů?

I: No, tak to vidím tady, že jo. Stačí mi jen, když přijdou sem do kanceláře a je jich tu hned polovina famílie a už je přeplněná celá kancelář.

T: Dobrá a napadá tě ještě něco, co bychom tu nezmínili ohledně dané problematiky?

I: Ani ne.

T: Dobrá, v tom případě to z mé strany bude takhle všechno a moc ti děkuju za rozhovor.

I: Není za co.

## **Informantka B**

T: Takže, úvod do problematiky jsme si již řekli a já bych přistoupila k několika identifikačním otázkám. Ráda bych jenom připomněla, že rozhovor bude anonymní, takže tě pro začátek označím jako informantku B.

I: Dobrá...

T: Kolik ti je let?

I: 24.

T: Jak dlouho pracuješ na Úradě práce?

I: No, ty jo...už to budou skoro dva roky, nastoupila jsem 1. 7. 2016.

T: Ahm, dobře

I: Hrozně to utíká no.

T: To, máš pravdu...smích... Máš nějaké děti?

I: Ne, nemám děti.

T: A plánuješ je do budoucna?



I: Určitě ano, časem určitě, až najdu nějakého partnera, se kterým by šlo myslet i na rodinu.

T: Dobrá...

T: Přejdeme teď k tomu, jak chápeš pojem rodina, co pro tebe rodina představuje?

I: Hlavně ochotu, lásku a pohodu...prostě idylka, rodiče, kteří se starají láskyplně o své děti...

T: Jak chápeš pojem rodina?

I: No asi rodiče a jejich děti.

T: Dobře a jak bys definovala vlastními slovy rodinu?

I: Prostě jako dospělí, kteří vychovávají děti.

T: Přejdeme k další otázce, vnímáš nějaké vytyčené role pro ženy a muže v naší společnost-v rodinách?

I: Určitě ano, ženy vnímáme jako ty v domácnosti, které se starají o rodinu a o chod domácnosti...muž, no, ten má zase úkol uživit rodinu a finančně ji zabezpečit.

T: Proč si myslíš, že toto rozdělení rolí existuje?

I: Myslím, že ženy a muži se liší po fyzické stránce a proto ženy mají dělat spíše méně náročné fyzické práce...což právě společnost považuje za domácí práce nebo péči o dítě.

T: Souhlasíš s tímto rozdělením?

I: No, ani ne...myslím si, že každý z nás je individualita a má právo na vlastní sebevyjádření...žena nemusí být ženou pouze ve smyslu slabosti, naopak věřím tomu, že ženy zastávají kolikrát mužské práce mnohem lépe než muži a naopak někteří muži jsou lepší v ženských pracích.

T: Aha...už jsme to tu trochu zmínili, ale zeptám se konkrétně...Jakou roli dle tebe v rodině zastává žena a jakou muž?

I: V rodině, no péči o rodinu jednoznačně obstarává žena, pečuje a vychovává děti, stará se o ně, stará se o domácnost.

T: To znamená, že se muži podle tebe nepodílí na chodu domácnosti a na péči o děti?

I: No, to zase ne...ne takhle radikálně...muži se jako také podílí na výchově dětí, domácnosti apod., ale podstatně jiným způsobem než ženy. Muži si s dětmi třeba hrají nebo tak, ale ty stereotypní úkony jako je třeba stravování (vyváření obědů), oblékání dělá jenom žena. Muži by se k tomu přece nesnižovali...

T: Aha...a jak by to mělo vypadat pak u tebe? Až založíte rodinu, jaké s partnerem budete mít role?

I: No, já budu...si myslím docela zvláštní kousek a doufám, že to můj partner překousne. Já totiž chci mít rovnost rolí. Prostě nechci jenom uklízet, vařit, prát a starat se o děti...to by mi k životu nestačilo, chci se dále vzdělávat, chodit do společnosti a kariérně růst. Proto můj budoucí manžel bude zastávat v rodině i typické ženské role a bude klidně třeba péct nebo žehlit, naučila bych ho to všechno...smích...vím, že to budu těžké i pro něj, že se mu pak můžou kamarádi smát, ale na druhou stranu i já jsem ochotná se přizpůsobit jemu, pokud se bude nějakým způsobem chtít dále rozvíjet, budu ho v tom podporovat a role v domácnosti budou takové, aby to oběma vyhovovalo v naplňování svých potřeb a k dosažení našich snů.

T: Takže jestli to dobře chápu, role v tvojí domácnosti se budou měnit podle dané situace? Nebudou pevně dané...

I: Přesně tak, všechno se to bude odvíjet podle aktuální situace a vždycky si můžeme uzpůsobit...to už je všechno pak jenom o komunikaci mezi námi.

T: Dobrá, dobrá...no a jaké je podle tebe uplatnění na trhu práce pro muže?

I: Já tady vnímám jistou nespravedlnost, že ženy vlastně obětují svoji kariéru dětem, tím že jsou třeba na rodičáku a pak nemají takové uplatnění na trhu práce jako muži.

T: Myslíš si tedy, že kdyby ženy nebyly na rodičovském příspěvku, tak by ženy a muži byli rovnocennými uchazeči o zaměstnání?

I: Ano, já si myslím, že ano.

T: Hmm...jak by třeba podle tebe měla probíhat výchova dětí v rodinách? Jakým způsobem by se měl zapojovat muž a jakým způsobem by se měla zapojovat ta žena?

I: Podle mě by se měli zapojovat stejně.

T: Myslíš jako úplně stejným dílem?,

I: No, já si právě myslím, že jo, no...já vím, jsem divná...smích...ale podle mě i to dítě to takhle ocení.

T: A jak podle tebe aktuálně výchova dětí v rodinách ve většině probíhá?

I: No, asi klasika...že se stará žena, protože je doma a chlap je celý den v práci skoro. Takže po příchodu z práce nebo během doby, co má víkend nebo prostě volno...tak se spíš věnují zábavě a hrají si s dětmi, ale takovýty věci jako umýt dítě, dát mu najíst jim právě pak docela uniká.

T: Aha, to je docela opačné tvé představě o budoucí rodině...

I: Jo, to je...myslím, že budu mít taky docela problém najít takovýho chlapa, aby k tomu vůbec byl svolnej taky...smích...

T: Nyní přejdeme k volbě rodičovského příspěvku klienty Úřadu práce...Kdo ve většině volí rodičovský příspěvek? Muži nebo ženy?

I: Naprosto ženy, pouze ojedinele muži.

T: Zažilas někdy, že na rodičovský příspěvek nastoupil muž?

I: Jo, ale asi jen dvakrát...

T: Aha, a nějaký kontext k těmto případům si vybavíš? Jakože se zrovna rozhodli mít to opačně od většiny?

I: No, tak vlastně jeden případ byl takový, že na rodičáku byl muž z toho důvodu, že matka dítěte byla ve vězení, tak proto. No, a druhý případ byl tehdy, když u nás o rodičák žádali Poláci, u nich je to složitější, protože jelikož jsou občany z jiné země EU, řeší se u nich přednostně pracovní poměry a podle toho kde jsou pracovní poměry tak tam se vyplácí rodinné dávky jako je rodičák nebo přídavky. No a právě ženská nepracovala a byla evidována v Polsku jako nezaměstnaná na Úřadě práce, aby za ni bylo odváděno sociální...a pracující chlap v ČR pobíral rodičák a zároveň chodil do práce. Ta žena byla prostě s dítětem doma, ale ČR nemůže platit zdravotní a sociální lidem, kteří nejsou v systému sociálního zabezpečení jako je právě tahle Polka, naproti tomu její manžel, který v ČR pracuje je v systému, tudíž jemu může být odváděno sociální a zdravotní v ČR, takže z tohoto důvodu pobíral rodičák chlap a myslím si taky, že on uměl česky mnohem lépe než ona...taky tu pracuje prostě...více se jim to takhle vyplatilo. Jinak by Polka taky samozřejmě mohla žádat o rodičák v ČR.

T: Takže v prvním případě to bylo prostě tak jak, protože paní nemohla pobírat rodičák, že?

I: Přesně tak a jak ji pustili, tak si oba přišli a přehodilo se to pak na ní.

T: Ahmm...a v druhém případě...

I: V druhém případě se jim to takhle prostě vyplatilo z finančních důvodů.

T: Dobrá...A až jednou budeš mít děti ty...jak to vidíš?

I: Jo, jako já ráda budu s tím dítětem doma, ale ne po celou dobu...budu to chtít pak vyměnit byt' na pár měsíců s manželem budoucím. Nebo prostě s prvním na rodičáku bych byla já a u druhého bych byla třeba jen do jednoho roku a pak by šel ten chlap.

T: Ahmmm a na jak dlouho volí ve většině rodiče rodičovský příspěvek?

I: Ve většině se volí na tři roky.

T: Proč si myslíš, že to tak je?

I: Myslím si, že to tak volí, protože to tak dělá většina...prostě ty ženy si mezi sebou vyměňují informace a předávají si tu myšlenku, že do třech let být doma s dítětem je prostě ideální. Inspirují se od zkušenějších a pak to tak dělají taky.

T: Aha, no a proč si myslíš, že se předává zrovna takováto myšlenka a ne jiná?

I: Já nevím, asi protože ty zkušenější matky mají zažitý ten stereotyp, že dítě jde ve třech letech do školky a do té doby je doma no. Ta matka ho vychovává a učí, tak aby bylo co nejvíce vybaveno zkušenostmi do školky.

T: Dobře...a vnímáš za tu dobu co pracuješ na Úřadě práce nějaký vývoj ve volbách rodičovského příspěvku. Že by si lidé zkracovali rodičovský příspěvek nebo naopak prodlužovali?

I: No, popravdě asi trochu jo, ale je to spojené s tou možnou volbou výše od 1.1.2018 co proběhla novela zákona. Teď si volí klidně i 20 000 Kč/měsíčně když jim to vyjde podle denního vyměřovacího základu...no a mají to pak vyčerpaný třeba do jednoho roku. Přijde mi ale, že takhle volí ve většině ženy, které mají asi vysoké posty...ono se to dá i z toho vyvodit, protože pokud před nástupem na mateřskou žena vydělávala hodně peněz, může si pak u rodičovského příspěvku zvolit vysokou částku, třeba i 30 000 Kč, takže ony se pak vracejí do zaměstnání rychle, protože nechtějí být doma. A já s tím upřímně taky nemám žádný problém, pokud mají kde nechat dítě, aby o něj bylo hezky pečováno, tak proč ne.

T: Takže vlastně dávají své děti buď do jesliček, nebo prarodičům apod.?

I: Asi bych řekla, že i jo.

T: Ahmm...a ty bys neměla problém s tím, že bys byla na rodičáku jenom jeden rok a pak šla znovu do práce?

I: No...asi trochu i jo, já se tak brzy do práce vracet nechci...smích...jako, mně by nevadilo, dát děti do jeslí třeba nebo k babičkám, ale jít do práce takhle brzy prostě nechci...smích...uvidím no...pokud budu mít nějakou super naplňující práci, pak třeba změním práci...smích...ale asi zase bych chtěla být minimálně tak do dvou, dvou a půl roku s dítětem doma, no

T: Dobře...tak přejdeme teď k poslední otázce a to je otázka, která se týká strategií, které by mohly pomoci ke sladění výchovy dětí do tří let věku a zaměstnání. Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let?

I: Jako sladit výchovu a zaměstnání?

T: No...

I: Já bych řekla, že by bylo fajn zapojit více do péče o děti muže, aby prostě nemusela všechno dělat jen ta ženská...třeba aby prostě chlap třeba pobíral taky rodičák, třeba to nějak rozdělit. Si vem, pokud by třeba ženská měla tři děti a byla s každým tři roky doma, to máš pak devět let...to je strašný pak...vůbec to pak není jednoduché vytvořit si nějakou pořádnou pozici...jo, jsou pak hrozně znevýhodněné na trhu práce právě...

T: Takže by pomohlo, pokud by na rodičovském příspěvku muž?

I: Jo určitě...

T: No a proč si myslíš, že muži teď aktuálně moc nevyžívají to být na rodičovském příspěvku?

I: Jednoduše proto, že se to té rodině po finanční stránce nevyplatí...v zaměstnání mají často muži daleko větší peníze než ženy a pokud by šli na rodičák, pak by je to hodně finančně zasáhlo, protože rodičák v ČR není zase tak vysoký, pokud by jej chtěly např. rozložit na tři roky tak to vychází cca na 7000 Kč/měsíčně...takže to by pak nedávali.

T: A co když by se rodičák zvýšil na takovou částku, že by odpovídala příjmu ze zaměstnání nebo byla tomuto příjmu podobná?

I: Tak to by bylo super, myslím, že by pak chlapi na ten rodičák choděli třeba častěji....

T: Dobrá...a napadají tě nějaké další strategie, jak by šlo lépe sladit zaměstnání a výchovu dětí do tří let?

- I: No, asi ne...
- T: A co bys třeba řekla na zkrácené úvazky v práci...mohlo by to nějak pomoci sladit zaměstnání a výchovu dětí?
- I: Já bych řekla, že jo...ale není zase taková možnost, takovéhle úvazky dostat bohužel...
- T: Proč si myslíš, že tomu tak je?
- I: No, já nevím...ale řekla bych, že možná proto, že na to prostě nejsme zvyklí...buď prostě pracujeme na plný úvazek, tedy 40 hodin za týden anebo prostě nepracujeme...takhle bych řekla, že to vnímáme
- T: Myslíš jakože společnost to takhle vnímá?
- I: Jo, přesně tak
- T: A ty osobně uvítala bys zkrácené úvazky?
- I: Já určitě ano...bych mohla zase trochu dostat pracovní návyky a pak hezky nastoupit do zaměstnání, a nebolelo by to pak moc...smích...
- T: Dobře...smích...jaký máš názor na dnešní předškolní zařízení pro děti do 3 let věku?
- I: Asi dobrý...smích.
- T: Myslíš, že kvalitní předškolní zařízení by mohlo pomoci ke sladění výchovy dětí a zaměstnání?
- I: Jo, to určitě jo no...
- T: A jakým způsobem?
- I: No, tak třeba že by ta žena mohla jít pracovat právě třeba na ten zkrácený úvazek, když by bylo to dítě ve školce nebo jeslích a mohla by se pak vyvíjet i v profesi...
- T: Jak si myslíš, že teď aktuálně to vypadá s těmi to zařízeními?

I: Já popravdě s tím zatím moc zkušenosti nemám, protože nemám děti, ale tak zprostředkovaně co jsem slyšela, tak jsou školky přeplněné a berou děti až od 3 let věku, to znamená, že by děti mohly akorát do jeslí a ty jsou prý šíleně drahý, že by na to třeba dali lidi celý rodičák, takže se jim to pak vůbec nevyplatí a jsou radši s tím dítětem doma.

T: Ahm...a jaký máš názor na flexibilitu zaměstnavatelů, pomohlo by kdyby zaměstnavatel nabízel flexibilní práci?

I: No, jasně že jo...ale na to se nám tu každý vykašle...smích.

T: Proč myslíš?

I: No, tak jako mě přijde, že ti zaměstnavatelé prostě chtějí stoprocentní kontrolu nad zaměstnanci, takže nechtějí, aby ten zaměstnanec třeba pracoval z domova...co kdyby se třeba flákal, že jo...smích.

T: Ty osobně bys uvítala tu možnost pracovat z domova až budeš mít děti?

I: Asi ani ne, já jsem zrovna takový člověk co potřebuje disciplínu a pokud bych byla doma, tak bych se zaměstnala vším možným a do práce bych pak dělala málo...

T: Aha...napadá tě ještě něco ke strategiím? Něco co bychom tu ještě neřekli nebo něco co bys chtěla rozvést?

I: Ani ne...

T: Dobře, takže to bude ode mě takhle vše a já ti moc děkuji za rozhovor.

## **Informantka C**

T: Téma je ti teda jasné? Můžeme začít?

I: Ano...A mám teda mluvit slušně jo?

T: Nemusíš slušně, prostě obecnou češtinou jak jseš zvyklá.



I: To radši ne....smích.

T: Ale jo...klidně, ježišmarja.

T: Takže... kolik ti je let?

I: 38.

T: Na jaké pozici pracuješ tady na Úřadě práce?

I: Asi taky jako referent.

T: Jaká je tvoje náplň práce?

I: Stejná náplň, zpracovávám dávky státní sociální podpory.

T: Jaké dávky tady vyřizuješ?

I: Vyřizujeme příspěvek na bydlení, přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné a pěstounské dávky.

T: Ano...Jak dlouho pracuješ na Úřadě práce?

I: 2,5 roku.

T: Máš nějaké děti?

I: 2.

T: Kolik jim je let?

I: 9 a 5.

T: Takže teďka přejdeme k jiné části...co pro tebe představuje pojem rodina? Jak bys definovala rodinu?

I: Já to řeknu...máme utkvělou představu, kdy do nás cpali informaci, že rodina je základ státu...smích...máma ,táta ,děti.

T: A to myslíš z ekonomického hlediska nebo jak? Ten základ státu?

I: No, samozřejmě, protože se všichni podílejí na tom, že ty lidi se potom postarají o ty svoje rodinný příslušníky. Takže ta ekonomika pořád jako poběží, že budou ty lidi, ty lidi budou mít práci, budou tvořit další členy společnosti, kteří budou vydělávat na ty starší potom.

T: Jaké role podle tebe zastává žena v rodině a jaké muž?

I: U nás...ahmm, v podstatě bych taky řekla, že ten model mám zafixovanej tak, že muž je prostě pro tu fyzicky náročnější práci a pro to materiální zajištění rodiny a žena je tam prostě pro zajištění klidného domova.

T: A proč si myslíš, že je to takhle rozdělený?

I: Je to takhle prostě v nás, jsme v tom takhle vychovávaní a my to předáváme dál svým dětem a těžko se ten model teďko podaří změnit. Těžko se to ale mění...ten model, protože pak ve společnosti na tebe taky můžou nahlížet jinak...jakože je tam něco dysfunkčního v té rodině, když by tam ty role byly obráceně...

T: A kdybys měla možnost to změnit, změnila bys to určitým způsobem?

I: Úplně, úplně...bych to...přiznám se takovej zastánce, že...aaa...by to mělo být rovným dílem nejsem, prostě nějaká taková ta....fyzická, jakoby bych řekla nadílka tý matce je daná, že prostě nezvládne nějak fyzicky náročnější...i ty psychicky jakoby věci...tak prostě já potřebuju toho chlapa k tomu jako...

I: Muž by se měl podílet, neříkám, že ne...

T: Ahmm, jak by podle tebe měla probíhat výchova dětí v rodinách. S tím, že teda myslím konkrétně muž-žena, matka-otec, jak by se měli podílet na výchově toho dítěte.

I: U nás je to třeba zakořený tak, že otec si s těma dětma víc hraje a matka tam je spíš taková ta role toho zajištění, jakoby...stravy, jídla, popřípadě nemoci...ale ten chlap je spíš na to hraní.....dětí to mají u nás tak, že táta ten je jako na hraní, ten prostě povolí a já většinou zakážu, nebo zakazuju.

T: Dobrá....smích...a jak by podle tebe třeba měla vypadat ideální rodina? Co by měla dělat...jak by se měla starat žena o děti a jak muž?

- I: Pořád je to v nás zakořeněný tím stylem, že žena opečovává a muž vydělává.
- T: Takže vlastně jednáš podle toho vzoru...podle to ideálu, když to takhle řeknu...
- I: Nevím, jestli to je ideál...smích...ale pro nás je to prostě takhle nastavený...a nespátřuju v tom zase nějaký zlo, aby to bylo pro mě...aaa...jako...zakořeněný, že to takhle nemá být....
- T: Takže měnit bys to nechtěla?
- I: Trošku by mohl přebrat otěže nad výchovou dětí...
- T: A když se tě zeptám na uplatnění mužů a žen ve společnosti na trhu práce...Jak to podle tebe je?
- I: Ženám určitě nevychází vstříc ten zaměstnavatel...kdy prostě nechápu...chtěj někoho, kdo tvojí práci prostě bude obětovat všechno a vyjde dobře vstříc těm nastaveným věcem...jako pracovní době nebo nějakým zajištěním...třeba ve formě školek u zaměstnavatele...což by taky dost pomohlo...
- T: Proč si třeba myslíš, že to tak je...proč zaměstnavatelé nejsou ochotní vyjít vstříc?
- I: Pro ně je to hlavně finančně dáno...je to zatěžující, to zajištění nějakých...školky...další legislativní zátěž pro ně...myslím si prostě, že se do toho nechtěj pouštět kvůli...myslím si, že z těch lidí se snaží mít co nejvíc.
- T: Ahm, takže podle tebe ženy a muži nejsou rovnoceni na trhu práce?
- I: Ne...rozhodně ne, ženy jsou znevýhodňovány, jak už jsem zmínila.
- T: Dobrá...tak teďka přejdeme k tomu jak klienti volí na Úřadě práce rodičovský příspěvek. Takže, kdo ve většině z tvojí zkušenosti nastupuje na rodičovský příspěvek? Žena nebo muž?
- I: Z valné většiny jsou to matky.
- T: Tak...a proč si myslíš, že to takhle je?

I: No, protože...jak jsme o tom teď mluvili...jsou to ženy, protože kdyby se zůstalo žít z jejího platu a měla by se uživit rodina, pak by to prostě nedali...bez manžela určitě je ta šance menší...a samozřejmě péče o děti je pak daná...i ve společnosti se někdy na ty chlapi nahlíží tak, že kdyby zůstal s tím dítětem doma, že by mohlo být něco...třeba i méněcennějšího...

I: Někdo toho i využívá (muži na rodičovském příspěvku), protože můžou být placeni i od státu...

T: Dobře...teď jsi mi zrovna vykradla otázku, když právě muži nastupují na rodičovský příspěvek z jakého to bývá důvodu...takže...

I: Jako motivace ne výchovy těch dětí, ale spíš jakoby finanční...

T: Hmm...

I: Na svý jakoby zajištění bych řekla...

T: Tak...na jak dlouho nejčastěji volí rodiče rodičovský příspěvek?

I: Tak na ty...do tří let věku dítěte, z důvodu nástupu do školek....ale pak jsou samozřejmě matky, který toho zneužívaj...nebo na kratší dobu...

T: Takže na tři roky, z toho důvodu, že mají zařízenou školku od tří let?

I: Ano.

T: Tak, vnímáš nějakou během tvój praxe tady, že by se nějak změnili ty volby na jak dlouho by to chtěli pobírat...ten rodičovský příspěvek?

I: Ale je pravda, že některý matky volej jinak...čistě ne, ani kvůli době, ale prostě kvůli tí výši, protože samozřejmě by to jinak ty samoživitelky nedaly a nemohly by uhradit své náklady...je jím teda v podstatě jedno, že to vyčerpaj dřív, ale ony prostě potřebujou mít nějaký...mít po finanční stránce pojištění, aspoň výši toho rodičovského příspěvku...

T: Takže jejich strategie se vlastně nezměnily...jenom jediný co, že by chtěly pobírat více měsíčně?

I: Tak....

T: Jinak nic jiného?

I: Ahm...

T: Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let?

I: Ty zkrácený úvazky...

T: Takže zaměstnavatel hlavně...

T: Tak se tě zeptám konkrétně, jak by podle tebe fungovala větší mužů k rodičovské? K rodičovskému příspěvku...Pomohlo by to nějakým způsobem ženám?S tím, že by třeba ulevili při výchově dětí...nebo nějakým způsobem...

T: Myslíš, že by to mělo smysl to tady zavést v ČR?

I: Jenomže jak donutíš chlapa, aby...

T: Finanční...

I: Není nutný, aby prostě, tak jako...já si myslím, že ty chlapi, nechci říct, že jsou méně emoční...ale prostě vnímaj ty děti jinak než ta máma a myslím si, že ty děti prostě víc preferujou mít u sebe mámu do třech let, případně na jinou dobu...než...než...

T: A kdybysme to brali na tu matku...Myslíte, že by jí to jako nějakým způsobem pomohlo třeba pak v kariéře, kdyby mohla dřív do zaměstnání?

I: Já mám třeba kamarádku, která má přítele, kterej má nižší plat a maj to už automaticky nastavený, že chlap půjde na rodičovský příspěvek, ona dochází do práce...už, zase jsme u těch peněz...že ona má prostě vedoucí pozici a on ne, tím pádem pobírá větší plat. Ona říká, že prostě city má stejný, že tu dceru má ráda...ale já si myslí, že už tam ta fixace prostě na jednoho z rodičů je nějakým stylem nastavená a už to podle mě není úplně dobrej vzor.

T: Takže myslíš, že by to ani nemělo smysl takhle prohazovat?

I: To, ani ne no...takhle jako...podle mě tam prostě je víc ta matka, jakoby k tomu nastavená a spíš vycítí ty jejich potřeby a nějak je uspokojí...bych řekla, že ten chlap je na tohle nepraktickej...

I: Jo, já si myslím, že ani ten chlap jako fakt se cejtí i jako méněcennej jakoby...jo pokud chce nějakou kariéru, něco budovat...nahlížej na něj i jeho přátele tak jakože už něčeho dosáhli a on pořád s tím dítětem...matka to nějak zkousne, protože by se nikdy vejš jako nedohrabala, ale ten chlap prostě...

T: Dobrá, a pak tu mám další strategii jako jsou třeba zkrácené úvazky...to už jsme tady trochu zmínili. Myslíš, že by stálo za to tady zavést nějaký zkrácený úvazky pro ženy a muže na rodičovském příspěvku?

I: Určitě...

T: Proč si třeba myslíš, že to tady moc nefunguje?

I: Tak ne úplně každý zaměstnání to vůbec umožňuje, ale zase, agh...na druhou stranu ty zkrácený úvazky...třeba mně by to až zase nelákalo, protože ono to je nějak okleštěno tím sociálním a zdravotním a ...jestli je to v plné výši...pak zas na tom tratíš na důchodu, jakože nemáš zaplaceno na zálohách.

T: Jako druhou věc mám.flexibilitu zaměstnavatele....

I: No, tak státní správa určitě neeee...smích....a v soukromé sféře možná by některý zaměstnavatel k tomu byl ochoten, ale spíše bych řekla, že to jsou nějaký ty IT než nějaký...agh...

T: A byla bys proto, aby se to zavedlo tady v ČR...třeba flexibilita, že bychom pracovali z domova?

I: Tak určitě....zpracovávat žádosti můžu i z domova, ale přitom narazíme na tu legislativu státu a z důvodu dejme tomu třeba tý ochrany osobních dat...že prostě to nemůžeš vzít domů ...státní správa je natolik zkosnatělá,že to nejde...

T: A poslední věc...kvalitní předškolní zařízení ...Co si myslíš o školkách, měly by děti být odkládány do školek nebo dávány do školek v dřívějším věku?

I: Matky hodně odkoukají hodně věcí, pak už to...ta kvalita toho předškolního vzdělávání je spíš o těch učitelkách co jsou v mateřských školách...jestli to učitelky dávají nebo nedávají....

T: Jasně....A co si myslíš třeba o jeslích?

I: Je to drahý, pokryje to i celý výdělek...prostě náklady spolknou to, co se vydělá...a tam prostě to nemá žádný efekt, aby šli dříve do práce namísto pobírání rodičovského příspěvku...

T: Takže podle tebe je to hlavně z toho finančního hlediska, proč nenavštěvují už mladší děti předškolní zařízení.? Proč si myslíš, že tu stát nevybudoval levnější případně neplacené jesle?

I: Ony byly....byl to prostě takový boom, že...po revoluci, že by máma měla být doma s dítětem do třech let, že to má na to dítě správněj psychickej rozvoj a ty matky přestaly ty děti do těch jeslí dávat ...dříve nebyly takové možnosti volit rodičák jako teď, neříkám že ty podmínky jsou špatný...dobrý, ale pokud se je někdo rozhodne nevyužít, tak už zase nemá možnost, jak to jinak zařídit...

I: Já jsem si počítala kolik by jesle vycházeli u nás a vyšlo mi to 8000 Kč a ještě mi bylo sděleno, že ji musím dávat jídlo, protože oni nemají to zdravotní zázemí , proto aby tam něco uvařili. Oni to ohřejou, ale jídlo a svačiny jim musíš dávat a čistě si platila pouze za ty prostory a za to hlídání...

T: Ještě se zeptám na osobní zkušenost, ty s dítětem do tří let věku...Jak to u vás fungovalo?

I: No, tak já s rodičovským příspěvkem mám zkušenost...pobírala jsem ho na obě děti....a zažila jsem i to, že jsem měla nárok na porodný...takové štěstí...smích...a ...

T: To bývávaly časy....

I: To bývávaly časy a na první rodičák to bylo na 7600 Kč, což bylo na tři roky...ted' když mají těch 220000 Kč, tak ti lidi vůbec nevědí, jak si to maj rozdělit a jak s tím hospodařit...takže musím říct, že u prvního dítěte jsem to prožívala tak, že bych se už ráda vrátila do práce, mi to přišlo strašně dlouhý ...a u druhého to strašně

uteklo...smích...takže, je to dost individuální no...ale do těch třech let bych asi s tím dítětem doma být chtěla...s tím prvním byly třeba problémy a nedovedu si představit, že bych k tomu chodila i do práce...je to o tom jak je to dítě prostě vyspělý, jak je zdravý a jak se cítí i ta máma.

T: A nevnímáš to jako křivdu, to že jsi byla doma s dítětem?

I: Pak u důchodu...je to počítaný z těch výdělků že jo...započítá se tam doba...ale co mě spíš tak jako vadí ...ne to že jsem doma s tím dítětem, ale to že ti chlapi jsou takoví dost sobecký a neuvědomí si, že prostě je to psychicky náročný bejt tři roky, neřeknu úplně izolovaná, ale ty matky ten svůj kolektiv mimo tý rodiny co znáš nemáš...a prostě stavěj se k tomu tak ...aghhh...jakože jsme na dovolený mateřský no...ti chlapi by měli být více poučení o tom, co to obnáší než že bych jim to přála, aby si to měli celý jako ty tři roky užít...ale dala bych spíš jako část , aby věděli že to nejsou jenom kafička s kamarádkama a vození kočárku...no

I: Mně by nevadilo, dávat to dítě do předškolního zařízení, ale vadilo by mi třeba kdyby mi někdo naboural soukromí, jako jsou třeba ty au pair ve Francii např., pokud by to nebyl rodinný příslušník...ale jsem u toho....my jsme v tom takhle vychovaní a oni jsou zase vychovaní v tom, že nemají problém pustit si do toho soukromí cizího člověka.

T: Jasně...No ode mě takhle všechno, děkuji.

## **Informantka D**

T: Hlavním cílem mé diplomové práce je zjistit, jaké jsou strategie výchovy u dětí do tří let věku a zaměstnání obou rodičů při volbě rodičovského příspěvku. Zaměřuji se na témata, jako jsou rodičovství matek a otců, budování kariéry žen a mužů a sladění těchto dvou jevů u výchovy dětí do tří let věku. Celý rozhovor je anonymní, takže budeš pojmenována jako informantka D. Takže začneme takovými identifikačními otázkami, jenom stručně. Takže kolik ti je let?.smích, začínáme z vostra



I: 47.

T: Na jaké pozici pracuješ tady na Úřadě práce?

I: Počkej já to někde najdu...

T: Ježíš, to nemusíš hledat, stačí svými slovy.

I: Referent...

T: Jaká je tvoje náplň práce?

I: Zpracovávám dávky státní sociální podpory.

T: Jaké dávky tady vyřizuješ?

I: Příspěvek na bydlení, přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné a pěstounské dávky.

T: Ano... Jak dlouho pracuješ na Úřadě práce?

I: 5 let.

T: Máš nějaké děti?

I: 2.

T: Kolik jim je let?

I: 22 a 18.

T: Takže teďka přejdeme k jiné části...co pro tebe představuje pojem rodina? Co si pod tím ty představuješ?

I: Máma, táta a děti.

T: Jaké role podle tebe zastává žena v rodině a jaké muž?

I: No, tak...muž určitě vydělává peníze a stará se o rodinu.

T: A žena?

I: A všechno ostatní žena

T: Jo, takhle...smích...

T: A proč si myslíš, že je to takhle rozdělený?

I: No, je to zakořeněno z dávných dob takhle...těžký to je změnit

I: No, ale muž by se měl podílet na stejných pracích v domácnosti jako žena.

T: Ahmm, jak by podle tebe měla probíhat výchova dětí v rodinách . S tím, že teda myslím konkrétně muž-žena, matka-otec, jak by se měli podílet na výchově toho dítěte.

I: Asi rodiče by se měli zapojit...ta matka je taková...matka by měla být jakoby pečlivější, nebo vždycky to tak je, že ta matka je ta přísnější a otec je ten, který víc povoluje. Ale u nás je to obráceně, já povoluju a manžel zakazuje...smích...

T: Dobrá...smích...a jak by podle tebe třeba měla vypadat ideální rodina? Co by měla dělat...jak by se měla starat žena o děti a jak muž?

I: Tam žena má žena převážně na starost domácnost...muž chodí do práce a vydělává.

T: Takže vlastně jednáš podle toho vzoru...podle to ideálu, když to takhle řeknu...

I: Podle mě to je...jsme tak prostě vychovaní.

T: Takže měnit bys to nechtěla?

I: No tak...lehce to upravit, že ten otec by se měl zapojit od té role...hmm...v domácnosti. Jo, asi přebrat trošku starost o výchovu dětí a nejenom o tohle...měl by se prostě podílet na tý výchově víc a pomáhat...

T: A když se tě zeptám na uplatnění mužů a žen ve společnosti na trhu práce...Jak to podle tebe je?

I: Žena má určitě nižší platy, aspoň co se týče Český republiky...je to prostě pořád...jenomže prostě u nás je přesně daný, že muž má vydělávat...prostě i když žena pracuje na stejný pracovní pozici tak má nižší plat...žena je kolikrát schopna pracovat stejně a je schopna i víc...vlastně tomu obětovat, tomu zaměstnavateli.

T: Proč si třeba myslíš, že to tak je...proč zaměstnavatelé nejsou ochotní vyjít vstříc?

I: Ve společnosti je to takhle nastavený...

T: Ahm, takže podle tebe ženy a muži nejsou rovnocenní na trhu práce?

I: Ne...

T: Dobrá...tak teďka přejdeme k tomu jak klienti volí na Úřadě práce rodičovský příspěvek. Takže, kdo ve většině z tvój zkušenosti nastupuje na rodičovský příspěvek ? Žena nebo muž?

I: Vždycky matky, nebo ve většině případů.

T: Tak...a proč si myslíš, že to takhle je?

I: Kvůli penězům. V podstatě otec vždycky nastupuje na rodičovský příspěvek v případě, že nepracuje, nemá zaměstnání a nemá toho plátce sociálního pojištění.

T: Dobře...když právě muži nastupují na rodičovský příspěvek z jakého to bývá důvodu?

I: Takže, z toho, aby si finančně ulevili... v podstatě... Žádná matka to neřeší.

I: A mě by teda i zajímalo kolik i otců nastupují na tu ...na tu....

T: Otcovskou?

I: Tak...

T: Podle mě docela, dost, protože to maj docela dobře placený...

I: A my vlastně nevíme, to vyplácí Okresní správa soc. zabezpečení...no a oni nám ani nenahlásí ....

T: Tak...na jak dlouho nejčastěji volí rodiče rodičovský příspěvek ?

I: Do tří let většinou...pokud matky otěhotní, tak samozřejmě mají jinak, z důvodu těhotenství (kratší doba)...ale těch je málo.

T: Takže na tři roky a z jakého důvodu?

I: Kvůli školce.

T: Tak, vnímáš nějakou během tvojí praxe tady, že by se nějak změnili ty volby na jak dlouho by to chtěli pobírat...ten rodičovský příspěvek?

I: Tak volby, teď chtějí volit vyšší peníze, ale když zjistí, že by za ně nebylo hrazeno zdravotní a sociální, tak si rodičák nechávají stejný.

T: Takže jejich strategie se vlastně nezměnily...jenom jediný co, že by chtěli pobírat více měsíčně?

I: Tak.

T: Jinak nic jiného?

I: Ahm...

T: Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let? Cokoliv co těm rodičům pomáhá ulevit? Z praxe, které strategie rodiče využívají?

I: Tak ten zaměstnavatel, kdyby vytvořil podmínky pro to, aby bylo to hlídání dětí, protože dneska ta školka funguje do čtyř a pracovní doba už se posunula.

T: Ahmm...

I: Zaměstnavatel, aby vycházel vstříc matkám...

T: Takže zaměstnavatel hlavně...

T: Tak se tě zeptám konkrétně, jak by podle tebe fungovala větší mužů k rodičovské? K rodičovskému příspěvku...Pomohlo by to nějakým způsobem ženám?S tím, že by třeba ulevili při výchově dětí...nebo nějakým způsobem...

I: To je hodně individuální.

T: Myslíš, že by to mělo smysl to tady zavést v ČR?

I: Jako co zavést?

T: Finanční motivaci k nástupu na rodičovskou...

I: Jenomže zase, výchova v rodině ....tak, jak je to dítě vychováváno...pokud vidí, že ten otec se zapojuje do výchovy, tak to je to nastaveno i pro něho...

I: Já znám jeden případ, ale...tam vyloženě tu ekonomickou stránku zajišťovala matka a otec byl vlastně hned po šestinedělí...aaa....ani to nebylo šestinedělí ...nastoupil na rodičák a pečoval vlastně o syna...dejme tomu do šesti let, kde skutečně s ním byl od tří neděl do šesti let...no a po šesti letech se rozvedli, protože...prostě se rozešli...rozešli se z toho důvodu, že chlap zjistil, že nechce plnit tu roli té matky.

T: Dobrá, a co třeba zkrácené úvazky...to už jsme tady trochu zmínili. Myslíš, že by stálo za to tady zavést nějaký zkrácený úvazky pro ženy?

I: No, určitě.

T: ....na rodičovském příspěvku?

T: Proč si třeba myslíš, že to tady moc nefunguje?

I: Je to tady takhle nastavený, prostě ta společnost tomu nevytváří ...nemá k tomu vytvořené podmínky pro zaměstnavatele...ať je to Švédsko nebo kdekoli, prostě tam se automaticky nastupuje zkrácený úvazek anebo se pracuje prostě z domova, a u nás ta možnost je malá. Jako zaměstnavatel, který se dneska snaží vyjít vstříc dělají home office- jeden, dva dny a oni pak pracují z domova prostě...a je to jako by byli v práci ...to je taky možnost...

T: To mám zrovna jako druhou věc...flexibilitu zaměstnavatele, jak jsou flexibilní právě....

I: Tím vlastně tomu pracovníkovi zkrátí pracovní dobu tím, že třeba pracují v kanceláři jenom 4 pracovní dny a ten pátý vykonávají formou home-office.

T: A byla bys proto aby se to zavedlo tady v ČR...třeba flexibilita, že bychom pracovali z domova?

I: Určitě...kamarádka dělá v bance a schvaluje úvěry a taky teda dělaj teďka z domova a si vem, že tam taky nakládáš s rodnejma číslama a není problém...ve státní správě tohle nikdy nemůže projít.

T: A poslední věc...kvalitní předškolní zařízení ...Co si myslíš o školkách/jeslích...pomáhají ke sladění výchovy dětí a zaměstnání rodičů?

I: Já si myslím, že to není nějaký problém co se týče věku...pokud to dítě je natolik vyzrálý ...všude to funguje...agh...naopak někdo s tím nemá problémy...u předškolních zařízení je to i o počtu dětí...pokud je ve školce 30 dětí, ta učitelka nemá šanci to zkorigovat. Pokud tam jsou dejme tomu malé děti dvou a půl letý , pokud to je spojeno i s malýma dětma a pak tam jsou ty 5 letý, tak je to prostě problém, protože ona na ně nemá čas...

T: Jasně....A co si myslíš třeba o jeslích, proč je lidé tolik nevyužívají?

I: Já si nemyslím, že nejsou využívány ...je to zase z finančních důvodů ...všechny jesle stojí hodně...státních je málo a pokud jsou soukromý pak pokryje vlastně rodičovský příspěvek ty jesle...

T: Takže podle tebe je to hlavně z toho finančního hlediska , proč nenavštěvují už mladší děti předškolní zařízení...Proč si třeba myslíš proč tu stát nevybudoval jesle?

I: Jesle byly, ale ony se zrušily...

T: A proč je zrušily?

I: Zrušily je z toho důvodu ...že řekli že ty děti jsou natolik malé ...byl to prostě...

I: A zbytečně teď máme maminy, které mají děti v jeslích placených, tak právě nám všichni říkaj: „My pokryjeme rodičovským příspěvkem jenom ty jesle.“

T: A to maj kolik třeba měsíčně rodičovský příspěvek?

I: No, těch 5-6000 Kč.

T: Ahmm.

T: Ještě se zeptám na osobní zkušenost, ty s dítětem do tří let věku. Jak to u vás fungovalo?

I: Já jsem byla s dětma dýl ...protože my jsme byli bez babiček a neměla jsem kam dávat postě ...kdo by je hlídal...a muž byl pořád na služebních cestách , takže...

T: Takže ty doma a rodičovskej příspěvek jsi teda nepobírala? Jsi v byla v tom Rusku?

I: Jo...

T: A nevnímáš to jako křivdu, že jsi byla doma celou dobu s dětmi jen ty?

I: Takhle, křivda to je v době, kdy má mít důchod, vždycky když maminy jdou pak žádat o důchod, vždycky mají nižší důchod a je to prostě.

I: Chlapi to pak ještě berou jako mateřskou dovolenou...jakože na dovolený...

T: Jasně...No ode mě takhle všechno, děkuji ti moc za rozhovor.

I: Prosím.

## **Informantka E**

T: Takže celý rozhovor bude nahráván a je zcela anonymní. Takže se tě zeptám. Tady na Úřadě práce máš jakou pozici?

I: Pracuju jako specialista dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče...prostě referent sociálních dávek

T: Co konkrétně...jakoby...je tvoje náplň práce? Jaké dávky vyřizuješ a tak...

I: Takže vyřizuju dávky:příspěvek na bydlení, přídavky na děti, rodičáky, porodné, pohřebné a pěstounské dávky...tak ve zkratce no...

T: Ještě trochu odbočíme, kolik je ti let?

I: 27.

T: Co pro tebe znamená rodina? Když se řekne slovo rodina tak co si pod tím představíš?

I: Rodina?...můj domov...můj domov, moje opora, můj přítel, ...

T: Jak by si definovala třeba rodinu kdybys jí měla nějak definovat vlastními slovy?

I: Definovat tu rodinu...jako tak jak to vidím jo?

T: No no no...

I: Tak asi že rodinu tvoří máma, táta a děti.

T: Dobrá...Máš nějaké děti?

I: Ještě ne...smích.

T: Plánuješ je do budoucna?

I: Určitě...smích

T: Kolik dětí by si tak chtěla?

I: Dvě minimálně...

T: Jo minimálně?...smích...

I: Ne, dvě...dvě...jako asi by mi nevadilo mít tři, ale spíš dvě...

T: Holku a kluka?

I: Ahmm...

T: A proč zrovna dvě, proč ne třeba pět?

I: Tak asi finanční možnosti a zas nemáme tak velkej byt kam bychom dali pět dětí...smích ...tolik pokojíčků teda nebude...bude jeden pokojíček, kde budou maximálně dvě až tři děti...smích. Tak nevím asi finančně hlavně, pět je strašně moc.



T: Dobrá...Pak tady mám otázku ohledně práce a vlastně...jak se podle tebe mění, nebo spíš jako liší uplatnění na trhu práce pro ženy a pro muže? Jaký je v tom rozdíl?

I: Myslíš jako, když založíš tu rodinu? Když se musí ta ženská vrátit do práce nebo celkově?

T: Celkově, tady to myslím celkově...prostě jseš žena tak v čem to máš jiný než muž?

I: Jo, tak myslím si že ten chlap si najde jako práci po škole, může si ji měnit, asi to nemá tak složité. Protože chlapa se neptají na to: „Máte děti?“ a myslím si že ty ženský asi dokážou víc...dokad' je mladá tak se to u ní celkem neřeší...myslím si, že kolem tý třicítky...asi už asi nějak koukaj jestli nemá děti ...jako mě osobně na pohovoru se nikdy nezeptali, jestli mám děti...nebo...

T: Ahmm.

I: Ale, je to dýl...chodila jsem taky už jako tři roky zpátky na ty pohovory, tak ...nevím, no...myslím si, že pro tu ženskou je to těžký no...jakože už má ty dvě děti a nemá práci, tak si tu práci najít...každej předpokládá, že ty děti budou nemocný...joo.

T: Takže hlavně z toho důvodu, že žena vlastně bude podle tebe potom doma s těmi dětmi...

I: Přesně tak...

T: Že jsou tím diskriminovaní když to tak řeknu...

I: No, třeba u někoho jo...u někoho ne ...ale částečně si myslím, že to takhle dneska je. Když máš prostě děti, tak se předpokládá, že budou nemocní

T: Ahm...dobrá...Potom tady mám otázku ohledně výchovy dětí ...

I: Ahm...

T: Jak by podle tebe měla probíhat výchova dětí. Kdo by se měl jakým způsobem zapojovat-otec/matka?

I: Oba rodiče stejným dílem.

T: Úplně stejným dílem?

I: Tak samozřejmě jako ta maminka je třeba takovej ten víc vysvětlující člověk, ten kdo víc vysvětluje, víc pečuje...samozřejmě, že po chlapovi nebudu chtít, aby pral oblečení, ale co se týče výchovy, názoru tak určitě stejně. S tím že teda máma je takovej člověk, že všude okolo běhá, uklízí...

T: Ahm...

I: Ale co se týče psané úkolu, tak tam by se měli rodiče zapojovat rovnocenně.....smích....

T: Hlavně u úkolu...smích.

I: No, ale u všeho...jako o úkolu, u vaření večere nebo nějaký připravování svačin...

T: Jasný...Kdo podle tebe tady na Úradě práce-myslím teďka klienty, nastupuje na rodičovský příspěvek? Jsou to spíše muži nebo ženy?

I: Ženy.

T: A proč si myslíš, že to tak je? Proč zrovna ženy nastupují nejčastěji na rodičovský příspěvek?

I: No, tak řeknu to jednoduše, logicky ta máma třeba kojí to dítě, že jo...takže ona bude prostě s tím dítětem doma a zase ten chlap se většinou postará o to dítě, ale až když už je větší. To vidím ve svém okolí, že to dítě prostě...ta máma se stará o to malý miminko a ten chlap se prostě bojí, že to dítě je křehký, tak aby mu neublížil a většinou ten chlap třeba hlavně vydělává víc peněz. Ne že by se nestarali, ale ten vztah je ještě trochu jinej.

T: A co třeba kdyby ženy byly na rodičovské příspěvku po tu dobu co museli, kvůli kojení atd...a víš co bývá třeba rodičovský příspěvek do čtyři, do tří let. Co kdyby muži nastoupili na rodičovský příspěvek někdy v průběhu pobírání?

I: Že by se ti rodiče třeba potom vyměnili?

T: Hmm...

I: Tak záleží asi na té rodině... třeba jako jestli by ten chlap se chtěl vyměnit nebo naopak... jako asi s tím nemám problém, ale myslím si, že je to asi o té domluvě doma. Jestli ten chlap opravdu se cítí jako na to zvládnout.

T: A jak si to představuješ pak u sebe až budeš na rodičovském příspěvku? Chceš být po celou dobu?

I: Určitě, já si to chci užít... a nevím, takhle s tím počítáme... že to takhle prostě bude. Hlavně manžel vydělává mnohem víc než já takže tam je to úplně logický, bychom jinak přišli o spoustu peněz.

T: No, jasně... Tak jako další otázku máme: Jak dlouho ve většině volí klienti rodičovský příspěvek? Jakou dobu ho chtějí pobírat?

I: Hmm, dva a půl roku nebo tři roky...

T: Proč si myslíš, že to tak je?

I: Hm... tak jako myslím si, že hlavně využívají toho, že to náš stát vůbec umožňuje. V Německu to třeba vybírají hrozně rychle, není dobře když se ta matka brzy vrátí do práce..., myslím si, že to o tom to dítě něco naučit. Vzhledem k tomu, že nemáme dostatek jeslí a takže si myslím, že ta máma hlavně stihne nějaký návyky naučit a to dítě odchází do školky s tím, že už prostě něco umí a je částečně samostatný. A to asi i o tom si to dítě prostě užít, získat ty zkušenosti, vytvořit si k němu ten vztah. Myslím si, že naopak ta máma co dá dítě brzo do těch jeslí, že tam asi není takový ten vztah máma dítě rozvinutej třeba.

T: Takže myslíš vyloženě, že to jejich volba... že se na to takhle cítí, není to třeba z toho důvodu, že by je už nevzalo do školky nebo něco takového...

I: Ne, já si myslím, že to je hlavně i jejich volba.

T: Dobře. A když se tě zeptám, na jak dlouho by si chtěla ty rodičovský příspěvek? Až to jednou přijde...

I: Smích... asi do tří let, já si to ho chci užít to dítě.

T: A ne na čtyři třeba?

I: Hmm, to asi ne, protože budeme plánovat druhý...smích...já bych chtěla mít dvě děti za sebou. Na ty tři roky zas aby to byly nějak rozumně od sebe, ale to se pak všechno uvidí podle situace...

T: To moc neovlivníš potom no...

I: No, přesně...

T: Ale prostě ideálně je...

I: Ideálně, ideálně ...

T: Na tři roky a pak nastoupit na mateřskou

I: Určitě...

T: A pak na další rodičák...

I: Přesně.

T: A za tu dobu co tady pracuješ...ještě mi teda pověz jak dlouho tady pracuješ...

I: 2 roky, v září to budou dva roky.

T: Změnila se podle tebe nějak situace ohledně volby výše rodičovského příspěvku po tu dobu co tady pracuješ? Třeba, že by lidé zkracovali rodičovský příspěvek, anebo naopak prodlužovali?

I: Ne, nepříjde mi....jediný co se, že se měnila částka toho čerpání. Že ty maminy co nemohly volit a měly to na čtyři roky tak teď můžou volit na těch 7600 Kč. No v závěru si to můžou zkrátit tou částkou, takže měnilo vlastně...

T: Ale myslíš, že to bylo teda spíše u těch, co předtím neměli tu možnost volit?

I: No, přesně tak, jinak je to pořád stejný.

T: Ahm...a teď projedeme poslední téma. Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let?

I: Myslíš jakoby, kdyby ta máma chtěla do práce dřív třeba jo?

T: I pro chlapa, pro oba...

I: I pro chlapa...

T: No, vzájemně...

I: Firemní školky. Firemní školky nebo dětský koutky...nebo prostě když vypadne školka, možnost ho dát tý firmě, kde by byla třeba jedna učitelka...třeba i pro omezený počet množství dětí, ale v případě, že se něco stane, např. vypadne paní na hlídání, babička na hlídání, jo vím, že ségra říkala, že co pracuje v tý bance, tak banka má vyloženě svoji školku pro zaměstnance kousek vedle banky prostě. A že si to tam ohromně chválí.

T: Pravda, že u nás v Boleslavi mají třeba v nemocnici...v Klaudiánově nemocnici mají školku přímo v té nemocnici, takže všichni doktoři, že jo tam mají své ratolesti...

I: No, a když se něco stane, tak proto dítě nemusíš přes celý město, když ti třeba volají ze školky, že má horečku nebo že se něco stalo v nějaký úraz...máš to dítě prosně hned vedle.

T: Ahm...

I: Takže tohle by mělo bejt anebo třeba pro dvě firmy jedna školka.

T: Jasně.

I: Klidně i za nějaký ten poplatek, že jo.

T: Myslím, že zadarmo to mít asi nebudou...

I: No, tak ony ani státní školky dneska nejsou úplně zadarmo, jsou s nimi spojené různé poplatky.

I: Tak stravný беру, protože to musíš zaplatit všude, ale i kdyby tam bylo něco...nějaký školkovný, dejme tomu na nájem...nějakej malej samozřejmě pro ty zaměstnance. Z něčeho taky musí zaplatit tu učitelku nebo nějaký to vybavení, ale za nějaký symbolický peníz bych jim tam třeba dala. S tím, že ta školka by mohla pořádat

třeba na Velikonoce budou něco vyrábět. A dá se to pak třeba prodávat za symbolický peníze a zase by se něco vydělalo zpátky.

T: Tomáš pravdu. No a teď tady mám takhle zvlášť několik strategií a každou bych chtěla rozebrat zvlášť. Tak první mám zkrácené úvazky. Myslíš, že by zkrácené úvazky mohly anebo spíše jakým způsobem by mohly pomoci těm rodičům?

I: No, tak určitě...třeba rodina, která má málo peněz a maj třeba v rodině tu babičku, která může pohlídat, tak pro tu mámu je to ideální třeba to mít na půl úvazku, že odpoledne bude mít hlídání a dopoledne se postará o dítě a plus k tomu prostě bude mít příjem navíc, takže si myslím že tam je to ohromná pomoc.

T: Dále se tě chci zeptat na motivaci mužů k rodičovskému příspěvku, třeba v Německu existuje to, že pokud jde na rodičovský příspěvek taky, tak se jim přidává dva měsíce navíc pobírání rodičovského příspěvku.

I: Jakože jsou oba na rodičáku v tom Německu?

T: Nevím jestli vyloženě oba dva...asi, spíš musí on na ty dva měsíce poslední....

I: Jo, jakože tam je celou dobu ta paní a pak se vymění, paní jde do práce a chlap jde na chvíli na rodičák...a jako že by to bylo u nás?

T: Nonono...jestli by to pomohlo nějak tady v ČR, kdybychom motivovali finančně samozřejmě, finančně, aby to bylo hlavně ohodnocený a jestli by to spíš pomohlo těm ženám kdyby na rodičovský příspěvek šli i muži?

I: No, ale v tom případě, kdyby se zvedly o hodně, dost ty rodičovský příspěvky, tak asi určitě. teď je to dneska tak, že ten chlap vydělává víc...takže asi jako...jako jo, když by se to prostě hodně zvedlo, tak asi by to pomohlo, aby se pak měnili pak v průběhu toho rodičáku. Že třeba by dvou let byla doma máma a pak doma táta, když by ale nepřišli o ty peníze.

T: A ty bys to tak třeba chtěla mít taky, pokud by to fakt bylo finančně dobrý? Nebylo by to nějak strádající.

I: Asi ne...

T: Jo...

I: Já ne...smích...a manžel by taky nechtěl.

T: Tak to máte vyřešený. A co by si řekla na to, kdybys mohla práci dělat z domova?

I: Já bych brala, ne zase úplně každé den z domova, to zas bych přišla o ty kolegy v práci, ale home office bych brala. Vzhledem k tomu, že moje ségra je má a je s tím strašně spokojená, dělá v tý bance...že třeba, nevím teď kon školila...v úterý měla školit v Písku a vzhledem k tomu, že je z Blatný, tak v pondělí si brala home office, protože se jí to nevyplatilo cestovat do Prahy, že jo....No, takže úplně skvělý, takže dělat home office v pracovní době, jsem pro prostě. Líbilo by se mi to, vzít si pár žádostí domů a zadat si to doma večer a odpoledne bych mohla být na zahrádce.smích...ježišmarja, to by se mi líbilo...smích.

T: Proč si třeba myslíš, že ta flexibilita v ČR moc nefunguje?Proč je to tady takový zamrzlý?

I: Zajetý stereotypy. Bojí se změn. Myslí si, že by to bylo finančně náročný, neuhlídali by ty zaměstnanci, ale spíš tady hodně vládne ten takovej ten zajetý stereotyp.

T: Že se bojíme změn?

I: Bojíme se změn...jakože celkově si myslím, že se náš národ bojí hodně změn. A ve všem hledáme, že je to prostě složitý než abychom hledali to, jak by to vlastně vůbec mohlo jít. Tak všichni si vymejší proč to nejde a nehledaj cesty proč by to mělo jít. Nebo jako jak by se to udělalo, aby to šlo.

T: Ahmm...

I: Vždyť t vidíš tady, každé ti řekne, že to nejde, ale nikdo se už nesnaží hledat tu cestu proč to nezkusíme jinak...protože to přece děláme správně že...složitě se to dělá správně

T: A myslíš, že by kvalitní předškolní zařízení pro děti do tří let věku, zda by to mohlo nějakým způsobem pomoci ke sladění zaměstnání a výchovy dětí?

I: No, tak určitě...když třeba vezmeme ty jesle, tak třeba maminy by mohly chodit třeba i na ty půl úvazky třeba naopak dopoledne...když třeba, já nevím, má někdo pracující babičku a nemůže hlídat třeba dopoledne...no a ta máma zase když by dopoledne měla možnost jeslí, tak by třeba na to dopoledne mohla chodit do práce, na ten půl úvazek no....a nebo třeba dvakrát týdně chodit do práce a mít možnost dvakrát týdně když bude v práci tak dát to dítě do těch jeslí, to by určitě pomohlo.

T: A tys někdy uvažovala nad tím, že bys časem dávala dítě do jeslí?

I: Ne, já ne....smích...já mám, já mám zase oporu v tom manželovi no, protože má prostě dobrou práci na dobu neurčitou a potřebujou ho tam , takže já vím že ne....já chci mít děti doma...smích....a chci si odpočinout od Úřadu práce...smích...

T: Smích....

I: Já vidím vidinu minimálně 6 let doma jako...smích....

T: Minimálně ty jo...za mě takhle vše...chtěla bys ještě něco doplnit?

I: Asi ne.

T: Dobrá, tak já ti moc děkuju za rozhovor.

I: Není zač.

## **Informantka F**

T: Kolik ti je let?

I: eee 30.

T: Přesně?

I: Přesně!

T: Dobře...Jakou pozici tady vykonáváš? Na jaké pozici jsi na Úřadu práce?



I: Specialista dávek státní sociální podpory a pěstounské péče.

T: Jaká je tvoje náplň práce, tady na Úřadě práce?

I: Zpracovávání dávek na bydlení, přídavků na dítě, pohřebního a porodního.

T: A rodičovský příspěvek?

I: A rodičovský příspěvek.

T: Tak, a jak dlouho tady pracuješ?

I: Asi čtvrt roku.

T: Hmm výborně. Máš nějaké děti?,

I: Ne.

T: Plánuješ do budoucna děti?

I: Ano.

T: Kolik dětí bys chtěla?

I: Asi mi stačej dvě, možná i jedno.

T: Jak bys definovala rodinu? Co si pod tím představuješ?

I: Pod rodinou si asi představuju tátu, mámu a děti případně dvě ženský nebo dva chlapy a děti.

T: Takže i homosexuální páry bereš jako rodinu?

I: Jo.

T: Ahmmm...Tak co to pro tebe znamená rodina?

I: Tak asi takovej ten domácí krb, pohoda a klid.... Jakoby, kde se máš na koho obrátit, nebo takový ty lidi co s tebou jsou jakoby v dobrým i ve zlým.

T: Jaké role zastává žena a jakou roli zastává muž v dnešní společnosti v rodině myslím.

I: Tak převážně muž jakoby vydělává a žena vydělává a k tomu se ještě stará o domácnost.

T: Hmm a jak to funguje u vás?

I: U nás se jako převážně starám o domácnost já, ale musím říct, že přítel mě jako pomáhá.

T: Takže se taky zapojuje do chodu domácnosti?

I: Ták zapojuje, jsou věci, který jako nikdy nedělal. Třeba vaří, občas pověsí prádlo, zapnout pračku zrovna teda neumí a uklízí teda občas taky.

T: Aha vytře prach nebo tak nějak.

I: Taky.

T: A jaké je podle tebe uplatnění na trhu práce pro muže a pro ženy? Jak se od sebe liší uplatnění na trhu práce??

I: Tak pro muže je určitě, bych řekla víc těch příležitostí. 'Muž je přece jenom víc fyzicky zdatnější, takže je spoustu prací, který je jakoby né že by je ženská nemohla dělat, ale asi se jí do toho nebude chtít a jinak si myslím, že jako více méně kromě toho že vydělávají samozřejmě více peněz, tak už je to tak nějak trochu stejný.

T: A proč myslíš, že třeba muži jsou oceňováni více než ženy, proč mají více peněz?

I: To, tomu nerozumím sama!

T: Jo.

I: A přijde mi to dost nespravedlivý.

T: Dobrá.

I: Asi to je nějak historicky nastavený, že prostě chlap vydělával peníze a ženská jakoby byla doma s dětmi no.

T: Myslíš že to nějakým způsobem omezuje ty ženy?

I: No určitě!

T: Hmm.

I: Už jen proto, že je to nespravedlivý, že jo že kolikrát v kancelářích eee ty chlapy berou víc peněz a při tom tam to už není o tom, že by měli nějakou větší fyzickou námahu, nebo něco. Je to prostě jenom o tom, že by jim ten chlap za ty peníze, který tam dělá ženská třeba nedělal, ale ta ženská je prostě ráda, že ty peníze má no.

T: A jak by podle tebe měla vypadat výchova dětí, co by v té výchově měly dělat ženy a co muži, jak by se o to měli podělit?

I: Tak jako myslím si že by výchova měla probíhat u obou stejně, jakoby co se týče třeba nějaký tý péče o to mimino, tak si myslím že ten chlap může dělat úplně stejně jako ta ženská akorát, třeba co se týče, třeba pak nějakých, třeba když to budu brát z svého pohledu jako na sebe tak u nás třeba pokud nějaký dítě mít budem, tak určitě co se týče nějakých těch sportů, nebo takhle, tak v tom ten chlap asi spíš to dítě jakoby naučí, ale jako třeba nějaký jakoby péče třeba oblíkání, tak to může dělat chlap i ženská, že tam to je prostě jedno.

T: Dobře... Takže by měli být spíše rovnocenní v té výchově?

I: Určitě... Asi ne třeba úplně třeba když ta ženská kojí tak vždycky bude k tomu dítěti jakoby blíž ze začátku.

T: Třeba kdyby byla na umělé výživě?

I: Tak je to v podstatě jedno, takže může tu flašku mít i chlap že jo.

T: Jasně... Kdo podle tebe tady na úradě práce myslím teďka klienty nastupuje ve většině na rodičovský příspěvek?

I: Ženská.

T: A proč myslíš, že je tomu tak je?

I: Já si myslím že to je hlavně u spoustu pacientů z toho důvodu, že eeeee tam prostě buď ten chlap vydělává víc takže se to vyplatí ty ženský jít na ten rodičák a nebo

nevydělává ani jeden a prostě zažitá role na rodičák chodí ženská, takže buď z toho důvodu že to ty lidi maj zažitý anebo z toho důvodu, že ten chlap vydělává víc.

T: Zažila si nějaký případ, že byl muž na rodičovské příspěvku tady na Úřadu práce?

I: Hmm jednou.

I: Ale ten chlap si u toho normálně vydělával a o to dítě se mu podstatě starala jakoby maminka, takže babička, ale rodičovskej příspěvek čerpal on.

T: A z jakého důvodu? Nevíš proč tam ta matka...

I: Matka od nich utekla.

T: Jo takhle tak to jo... Že prostě nebyla.

I: Tak oni se rozešli a kluk zůstal u něj.

T: Dobrá.

I: A ona se potom vlastně vylučovala, protože už měla dítě nový, kde už otec teda nebyl uveden, takže nevíme čím je, ale jakoby bylo počato v době když ti dva jakoby domácnost sdíleli, ale ona už vlastně do rodného listu toho chlapa neuvedla a první dítě nechala jemu, druhý vychovává sama. Si žádala o rodičák jako na sebe už na tu druhou holku.

T: Ahm... A na jak dlouho si tady volí klienti rodičovský příspěvek? Nejčastěji?

I: Do těch tří let věku dítěte no, kvůli školce.

T: Takže myslíš že je to hlavně kvůli školce?

I: Ahmmmm ( ano ).

T: A kdyby měli možnost odkládat děti do školky dříve myslíš, že by to nějak ovlivnilo volbu vybírání toho rodičovského příspěvku?

I: Tak myslím si že u někoho třeba určitě, ale zase je tady hromada lidí, který ten rodičák prostě pobírá, ale v podstatě prostě nevydělávají roky, nepracujou, takže jim je

to jakoby jedno. Jako jestli budou delší, nebo kratší dobu, většinou si do těch tří let udělaj další dítě, ale myslím si že pár lidí by to jako asi využilo, protože jsou tady třeba ženský, který jsou s tím dítětem sami, tak tam si myslím že určitě by si rádi přivydělaly nějakou tu korunu.

T: Dobrá ... Jak si to představuješ pak u sebe? Až budeš mít miminko ty, půjdeš na rodičovský příspěvek? Jak bys to chtěla mít nastavený?

I: No jako já bych to nejradši měla třeba na tři, na čtyři roky, ale s tím že bych si už našla třeba od dvou let, nebo od roku a půl nějakou práci jako přivýdělek na zkrácenej úvazek a dítě bych prostě třeba ráda odložila někam do jeslí, kdyby to šlo.

T: Dobrá...smích...

I: Ale třeba na dvě, tři hodky denně, nebo třeba na dva dny v týdnu na půl dne jenom prostě něco jako... Ne že ho tam dám na celej den a prostě na nějakých pár hodin, pár dní v týdnu jako by se mi líbilo.

T: No jasně, takže jenom pár hodin bys byla v tý práci a proč by jsi chtěla takhle brzo do práce?

I: Tak protože si myslím, že člověku to prospěje, že není tak izolovanej a hlavně jakoby když máš sví peníze, máš i takovej že nejsi závislá na tom chlapovi že jo? Máš prostě ty peníze pro sebe, můžeš si koupit hadříky ....smích..., nebo cokoliv, protože ten rodičák je jako dost nízkej že jo? Třeba těch sedm tisíc na tři roky to je prostě polovina třeba výplaty. Tak by bylo dobrý si k tomu čtyři, pět tisíc aspoň někde přivydělat.

T: Myslíš, že jsou ženy nějakým způsobem diskriminovány? Když vlastně jdou na rodičovský příspěvek a potom se chtějí uplatnit na trhu práce... Projeví se to nějak při kariéře potom?

I: Těžko říct, protože teď je tý práce tolik že si myslím, že ty zaměstnavatelé mají takovej nedostatek lidí, že asi ta diskriminace zas taková není.

T: Myslíš jako tady konkrétně v Liberci?

I: Myslím konkrétně jakoby v Liberci, ale zase třeba že jakoby bylo práce méně, nebo v místech, kde bylo tý práce méně si myslím, že jako ten zaměstnavatel některé třeba každé, ale někdy prostě na to přihlíží že máš malé děti, že s nima budeš častěji doma a že musíš končit třeba častěji dřív, nebo začínat později abys je odvezla do školky, ale zase je pravda že to je individuální protože když do toho zapojíš i chlapa tak to nemusíš bejt zrovna omezená tou školkou, pokud chlap má takovou pracovní dobu, že ty děti bude vyzvedávat no.... Ale určitě nějaká ta diskriminace tam bude, protože na některých pohovorech se na to třeba i ptají, ikdyž by se správně neměli.

T: Ptali se tě?

I: Mě ne, ale myslím si, že za těch pár let se mě na pohovorech na děti pár krát ptali.

T: Jo?

I: Tady třeba ne, ale jinde myslím si že jo.

T: Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let?

I: Tak nějaký ty jesličky, anebo prostě ve světě mají nějaký ty větší fabriky třeba vlastní školku a potom určitě zkrácený úvazky a takovýhle věci, ale to tady téměř nefunguje že jo? Anebo tady máš zkrácený úvazek na čtyři hodiny každé den co třeba taky není úplně ideální že spíš pro ty ženský by bylo lepší třeba dva dny v týdnu, nebo třeba čtyři hodiny třikrát v týdnu protože jako zase třeba jak jsou ty poloviční úvazky to je docela dost... zase když si vezmeš že nějak cestuješ do tý práce, že jo nějakou dobu. Takže si myslím že jediné prostě nějaký jakoby menší, ale za rozumný peníze jesle. A ne nějaký za 8000 Kč, to by sis ani na ten úvazek pak nevydělal. A celkově zvýšení platů ženskejm že jo? Protože když se zvýší ženskej platy tak i ty zkrácený úvazky se automaticky navýšej a nebo třeba nevím třeba nějaký státní příspěvek na jesle. Že by ti nějakou část dal stát, ale teď si nemyslím, že by to bylo reálný.

T: To by spíš museli zřídit nějaký ty státní jesle a byli by tam menší poplatky.

T: Proč si třeba myslíš, že tady nefungují ty zkrácené úvazky v České Republice? Proč to tady není tak zavedený, jako třeba na západě?

I: Já si myslím že je to komunistické přežití, kdy prostě za komančů bylo zvykem, že všichni dělali osm hodin denně, i když polovina lidí v práci nedělala nic, jen tam prostě byla a myslím si, že proto to tady je tak nastavený, že prostě ten trh práce byl tak pokřivený za těch komunistů, že to potrvá roky než se to dostane do nějakých normálních kolejí. Ony nějaký snahy asi jsou třeba... v Praze je to taky jiný než třeba tady v Liberci, nebo než na nějakých malých městech to nehrozí vůbec. Nebo třeba ty nadnárodní firmy se k tomu taky stavějí jinak, protože mají zkušenosti z těch jiných zemí, ale jinak si myslím že je to..... Ta práce tady prostě je i jakoby, když se s někým bavíš... První na co se ho zeptáš je, co děláš? Že jo? Prostě ta práce tady v Čechách je hrozně nadhodnocená, jako strašně důležitá, ale přitom prostě přežití, že kdo nedělal tak byl příživník nebo tak, nevím no, to je všechno tím.

T: Teď se ještě vrátím, mě tak napadlo, co si myslíš jak by vnímal muž to že by jsi chodila do práce a dávala děti do jeslí?

I: Myslím si, že by v tom neměl problém.

T: Nevnímal to třeba, když to řeknu blbě jako tvojí neschopnost nebo tak nějak?

I: Ne, myslím si, že by byl rád že si vydělám vlastní peníze a nebudu jakoby... Prostě přibudou ty peníze do té rodiny i ten chlap se musí třeba jakoby uskromnit. Pokud to není tak že ten chlap vydělává mnohem víc než ta ženská, ale u nás je to rozdíl třeba pěti tisíc, jako on třeba vydělává o pět tisíc víc než já, nebo o čtyři takže to není takovej zásadní rozdíl aby jakoby já jsem byla v té pozici jakoby ty co...

T: Že nejsi na něm tak závislá.

I: Přesně tak v podstatě finance máme nastavený tak že všechno vedeme jako půl na půl a to co nám zbude to co nedáme do toho společného banku je prostě naše a o to se už vlastně nestaráme co ten druhý si s těma penězma dělá, takže pokud bych já byla na rodičáku on by mě musel vlastně z té své části kterou má sám pro sebe jakoby něco dávat že jo?

T: Jasně.

I: Takže pro něj by bylo jakoby lepší.

T: By nevznikla ta možnost nemít na útratu

I: Přesně tak, protože z těch sedmi tisíc zaplatíš hypotéku, jídlo a tímto asi nějak tak hasne.

T: A kdyby se vyřešilo, že bys měla jen jeden rok rodičovský příspěvek?

I: To si zas pak neumím představit co bych s tím dítětem potom dělala. Kdyby byli ty jestli tak by to bylo něco jinýho... No jo ale takhle to prostě člověk nastavit nemůže, protože pokud nemáš rodiče například v důchodě což já třeba ještě nemám a vlastně můj přítel nebude mít rodiče v důchodě tak nemáme kam to dítě jakoby udat, že jo? Že prostě musíš mít nastavenou tu tříletou jakoby dobu abys pak teda mohla s tím přivydělat když se zadaří a podaří se ti třeba někde, někoho na pár hodin nebo něco večír dělat, nebo že by se odpoledne už prostě staral chlap a já bych šla třeba na pátou hodinu někam do práce jediné takhle prostě. Vystřídat se s tím chlapem, ale prostě se s ním neuvidíš no...

T: K tomu asi navážu. Mám tady co by vlastně znamenalo, kdybychom motivovali pány k pobírání rodičovského příspěvku, kdyby nastoupili na část rodičovského příspěvku, nebo klidně na celý, bychom je nějak finančně motivovali. Myslíš, že by to těm ženám nějak ulevilo, nebo jestli by to vůbec chtěli?

I: Hmm, já si myslím, že třeba můj přítel by na mateřskou klidně nastoupil, ale prostě nechtěl by slevit z toho jeho komfortu to znamená prostě by tam musela bejt fakt nějaká finanční motivace. Já si myslím, že on by neměl problém by bejt doma s dítětem, starat se o něj by mu problém určitě nedělal, ale prostě aby spadnul z nějakých dvaceti něco tisíc na sedm tak to by prostě nepřežil a hlavně ani my ne. Jako celkově...To bych zase potom já musela víc vydělávat což jako se tady asi nestane.

T: Kdyby byli srovnatelný platy, tak by se vlastně vyřešil ten problém trochu?

I: Přesně tak, protože třeba i těch blbejch čtyři, pět tisíc co je rozdíl mezi našima vejplatama je prostě citelnej hodně v tom měsíci.



T: Pak tu mám flexibilitu zaměstnavatelů. Líbilo by se ti kdyby jsi třeba měla možnost pracovat z domova?

I: To určitě no...

T: A pobírat k tomu rodičovský příspěvek?

I: To si myslím je úplně ideální, jako varianta.

T: Proč si myslíš, že to tady tak nefunguje?

I: Myslím si, že tady ani ty firmy nejsou jakoby zvyklý, pro ně to je jakoby prostě větší výdaj i když to je taky sporný, když jsi v práci tak za tebe platí nějakou elektriku, vodu já nevím tisíckrát kolem za to když seš doma, tak je to stojí jen nořas převážně a třeba nějaký prostě data nebo jestli...pak můžou mít třeba podmínku že máš doma svojí wifinu a daj ti třeba nějaký příplatek pár korun za to že používáš jakoby svůj proud, svojí wifinu, takže si spíš myslím že je to prostě jakoby nechtěj než že je to jakoby složitý. Protože v podstatě je to o zřízení nějakýho přístupu do notebooku že jo? Co se týče našich administrativních prací.

T: No jasně u nás to šlo vlastně úplně krásně.

I: Do igelitky by sis vzala žádosti, nořas a šla bys.

T: Kdyby tady stát vybudoval kvalitní předškolní zařízení, ovlivnilo by to nějak tu situaci sladění výchovy dětí a zaměstnání??

I: Já si myslím že určitě, protože si myslím že i třeba ty chlapy v mém věku třiceti let nebo třeba mladší, tak už nežijou v těch typickejch stereotypech že chlap musí vydělávat a ženská se stará o domácnost. Myslím že spousta chlapů by byla otevřena tomu prostě si bejt doma třeba s tím dítětem, neříkám že třeba s tím miminem, ale pak třeba s tím větším.

T: Se kterým by si už mohli hrát.

I: Přesně tak.

T: Takže je to tam o té finanční motivaci že jo? Když se to nevyplatí finančně tak nic.

I: Je to všechno o penězích.

T: Tak je to ode mě ...já ti moc děkuji za rozhovor.

I: Není vůbec za co.

## **Informantka G**

T: Dobrá, tak cíle práce jsou jasné a můžeme přejít k rozhovoru. Rozhovor je celý anonymní. Nejdříve ti položím pár identifikačních otázek. Kolik ti je let?

I: 42.

T: Na jaký pozici, tady na Úřadě práce pracuješ?

I: Pracuju tady jako odborný referent nebo jako specialista dávek státní sociální podpory a péče o děti.

T: Ano... Jak dlouho tady pracuješ na úřadě práce?

I: Zhruba tak asi rok a půl...od 1. 11. 2016

T: Jaká je tvoje náplň práce tady na Úřadu práce?

I: Přebírat žádosti, zpracovávat žádosti.

T: Jaký dávky třeba ty vyřizuješ?

I: Vyřizuju tady dávky státní sociální podpory....Příspěvek na bydlení, přídavek na dítě, porodné, rodičovský příspěvek a pohřebné...

T: Ted osobní otázku, máš děti?

I: Mám.

T: A kolik máš dětí?

- I: Mám 2 děti.
- T: Kolik jim je let?
- I: Dvanáct je klukovi a holce je patnáct.
- T: A jak bys definovala rodinu? Pojem rodina, jak by jsi někomu vysvětlila co to je?
- I: Tak ideálně je táta, máma, dítě, ale někdy to tak není ideální, třeba je někdy jen jeden rodič a dětí třeba, ale rodina může bejt i bez těch dětí třeba. Když teda nemaj děti tak to není máma, táta, ale prostě kámoš.
- T: Partner, partnerka?
- I: Ano.
- T: Žijí spolu, takže sdílejí domácnost, takže je bereš taky jako rodinu.
- I: Ahm...
- T: Co to pro tebe znamená mít rodinu?
- I: Jako pro mě osobně? No mít ty děti, starat se s manželem, nebo partnerem o ty děti, vychovat je slušně, maj se vychovat slušně ve slušné občany, aby se mohli třeba o nás ve stáří postarat. My se teď staráme o ně a ve stáří oni nám pomůžou zase třeba.
- T: A jaké role podle tebe zastává žena v rodinách a jaké role zastává muž v rodinách? Jako myslím v český společnosti obecně. Co dělá žena v tý rodině a co muž?
- I: Tak většinou se převážně žena stará o tu domácnost, vaří, pere, uklízí, stará se o děti, ale určitým způsobem i ten muž se taky stará... Pomáhá ženě, tak určitě spolu vychovávaj ty děti, tak jako pomůže v domácnosti tak se mám dobře.
- T: Takže myslíš že vypomáhá, není to tak že to mají na půl třeba?
- I: Tak zase třeba ten muž obstarává takové ty mužský záležitosti v tý domácnosti.
- T: Myslíš třeba nějaký opravy?

I: Opravy... Práci v domě, na zahradě... Tak třeba u nás doma to funguje tak, že já obstarávám takový ty ženský věci jakoby a muž zase ty mužský věci, jako třeba opravuje věci na domě, zahradě... Seká trávu, stará se o automobily.

T: Jasný, máte to rozdělený podle toho co si představujete.

I: Já žehlím, peru, vařím a on mi taky vypomůže s vařením, ale nežehlí, nepere a já zas neopravím to auto. Snažíme se vypomáhat tomu druhýmu, nebo když je nemocnej, nebo něco, tak aby jsme zastali toho druhýho, ale spíš to ty role máme jako rozdělený asi, ale tak určitě jakoby společně vychováváme ty děti. Staráme se společně o výchovu a obživu...

T: Jaký je podle tebe uplatnění na trhu práce pro muže a pro ženy? Jak se od sebe to uplatnění liší?

I: Myslím si, že ženy to mají těžší uplatnění, protože se na ně nahlíží.... Že jsou mladý se na ně nahlíží, že se vdají a budou mít děti, když děti mají pak se na ně nahlíží, jestli děti jsou malý, budou nemocný a když už jsou větší, tak je ta žena zase stará. U mužů to zas tak úplně není, na to se tak nekoukají, tam se neptají jestli mají děti. Neměli by se správně ptát v nějakým výběrovým řízení třeba jestli maj děti a v jakým věku, ale stává se to.

T: A třeba tady na úřadě práce? Ptali se tě na pohovoru na děti?

I: To si už nepamatuju přesně. Možná se mě neptali na úplný details, ale mě to nevadilo říct i to kolik jim je.

T: Že jsou větší že?

I: Že jsou do školy a oni mi ještě říkali, že jsou větší, že jsou do školy, takže jsou trochu samostatnější jako....není s nima tolik práce jako by třeba bylo s těmi menšími... Nevyžadují tolik práce jako ty co chodí do školky. Jen tak jako normálně, necítla jsme tam nějaký hnusný věci.

T: Jak by podle tebe měla vypadat výchova dětí? Jak by se měli zapojovat muži a jak ženy při výchově dětí? Myslíš, že by to měli mít nějak rozdělené, kdo co bude vychovávat, nebo všechno na půl?

Ī: To spíš záleží, jestli některá osoba není víc autoritativní...může se stát, že třeba máš z jednoho rodiče větší respekt než z druhého....ale asi by to mělo bejt na půlku.

T: Jo v pohodě.

I: Tak někdy je rodina třeba jenom matka a děti, nebo muž a děti.

T: Ale jestli nemáš třeba názor že muž by se měl starat o děti a vychovávat je jenom, dejme tomu, třeba jenom ku sportu a takhle?

I: Ne.

T: Prostě všeobecně?

I: Přesně tak.

T: A kdo podle tebe nastupuje na rodičovský příspěvek, tady jako klienti na úřadě práce. Jsou to spíš ženy, nebo muži?

I: Převážně jsou to ženy.

T: A proč si myslíš, že to jsou převážně ty ženy?

I: Protože o to dítě pečuje od narození, třeba do těch třech let, nebo čtyřech let věku dítěte a převážně jsou to ženy, taky jeden z těch důvodů je ten že ten muž má zaměstnání s větším finančním ohodnocením, ta žena ho má menší. Určitě tam hraje roli nějak ty finance. Tak ta žena se stará o to dítě.

T: Zažila jsi případ, že byl muž na rodičovském příspěvku?

I: Taky.

T: Pamatuješ si tu souvislost, ten důvod?

I: Ted naposledy jsem tady měla rodičovský příspěvek a byli to Číňani a žádal pán, protože měl odbydleno...těch 365 dní, ten pobyt, takže nikdo jinej nemohl žádat. Musel u nich žádat pán, ale to nevylučuje, že se o to dítě stará převážně ta žena.

T: No...

I: Ta dávka je jakoby napsaná a žadatel nemusí být doma.

T: To je pravda, že žadatel nemusí být výhradně ten co je doma s dítětem.

I: Přece jenom je potřeba, aby byla splněna celodenní péče o to dítě a to může vychovávat s pomocí prarodičů.

T: Na jak dlouho si podle tebe rodiče nejčastěji volí rodičovský příspěvek?

I: Asi nejčastěji okolo těch tří let.

T: A z jakého důvodu si myslíš, že to tak je?

I: Asi proto že třeba do těch třech let mají děti a dají je pak do školky.

T: A proč si myslíš, že třeba nevyužívají těch zařízení, kde mohou dávat děti, dříve?

I: Tak ono je ani nemaj kam dát, těch zařízení není tolik. A tak chtěj se tomu dítěti věnovat do těch tří let, aby ho tak nějak vychovali, dali mu tu péči asi.

T: Vnímáš za tu dobu, co tady pracuješ nějakou změnu při volbě rodičovského příspěvku, že by třeba teďka volili vyšší částky, pobírali kratší dobu, nebo naopak? Že by si to snižovali na delší dobu?

I: Tak teďkon je přece ta změna v tom pobírání...

T: Když nemohli mít denní vyměřovací základ, tak to bylo pevně daný.

I: No a teď si právě můžou volit...tak bych řekla, že dřív když neměli, nepobírali tu PPM(peněžita pomoc v mateřství), tak museli být do těch čtyř let, protože to bylo pevně daný...ale teďkon už si to můžou volit, a už si tolik lidí nevolí do těch čtyř let...spíš většinou do těch třech let...kolem těch třech let teď...někdo si to teda nastavuje vyšší, že to má třeba do těch dvou let věku, ale to výjimka tady, že si to zkrátí tím...

T: Ahmm...

I: Takže spíš bych řekla, že teď je to na těch třech let.

T: Takže ti přijde, že si...že to využívají spíš ti co předtím nemohli volit...že teďka mají tu možnost?

I: Ale setkala jsem se i s případem, kdy si nastavili tu nejvyšší možnou částku...měli tam vysoký denní vyměřovací základ a nastavili si tu nejvyšší...já nevím přesně kolik, ale vycházelo jim to tak do roka věku dítěte.

I: Třeba maj nějaký to vzdělání, třeba maj babičku nebo někoho kdo jim hlídá...to byli nějaký...třeba že ta paní byla manažerka...nebo že tam měla prostě vysoký příjem z toho zaměstnání...oni se mě jako často ptají poslední dobou jak je to s tím nástupem do zaměstnání, že třeba ještě dojížděj ten rodičovský příspěvek a k tomu ještě začnou pracovat a mají tak ještě příjem z toho zaměstnání.

T: Ahm....Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let? Co by těm rodičům mohlo jakoby pomoci, aby sladili jejich zaměstnání a výchovu toho dítěte?

I: Jako do třech let jo?

T: Hm...do třech let věku, u malých dětí?

I: To nevím...

T: Tak já tu mám ne zmíněnou několik možností...

I: Jako když ti rodiče daj to dítě do školky, tak je těžký když se třeba někdo nemá kam vrátit...tak je těžký třeba najít tu práci...

T: Ahm...

I: Protože zaměstnavatel právě nemusí být úplně za dobře s těmi malými dětmi.

T: Co třeba zkrácené úvazky...myslíš, že by to mohlo nějakým způsobem pomoci rodičům?

I: Jo, tak to je taky možný...

T: Byla bys pro to, aby...třeba kdybys měla tu možnost...

I: Já jsem zrovna právě takhle nastoupila...když bylo klukovi tři roky tak jsem nastoupila na zkrácený úvazek...do těch jeho čtyř let, já jsem tam pracovala asi ještě pak rok, ale...ale jako bylo to dobrý, že to opravdu...na zkrácený úvazek jsem chodila a měla

jsem rodičovský příspěvek...do práce jsem chodila asi na nějaký ty tři hodiny...jsem se tam jako postupně připravila v tom pracovním procesu...potkala jsem zase nové lidi.

T: Ahm...a co bys řekla na větší motivaci mužů k nástupu na rodičovský příspěvek? Byla bys pro to, aby muži nastupovali na rodičovský příspěvek?

I: Smích...

T: Kdybys to vzala ze svého pohledu třeba....

T: Líbilo by se ti, kdyby třeba část rodičovského příspěvku byl tvůj manžel?

I: Ne...

T: Dobře.

I: Manžel vydělával úplně jiný peníze. Já když jsem nastoupila na rodičovský příspěvek...to je už nějakých 15 let, tak první když jsem před 15 lety nastoupila tak na začátku jsem brala 2500 Kč/měsíčně a to asi rok...pak to zvedli a to jsem brala 3500 Kč/měsíčně...

T: Ahm.

I: Bylo to takový...takže manžel vlastně vydělával a zůstával tam spoustu přesčasových hodin, aby měl nějakou plat...aby jsme mohli nějak tak vyžít a ten byt byl starší, tak abychom mohli opravovat něco...

T: A kdybychom...teda kdyby se zařídilo, že by byli ti muži finančně ohodnoceni stejně jako jsou v zaměstnání při pobírání rodičovského příspěvku, tak bys změnila nějakým způsobem názor?

I: Mě by to asi osobně jako netáhlo...já bych si to chtěla užít do těch třech let...pečovat o to dítě...

T: Dobrá...

I: Ale jako objevují se i ty případy, kdy je na rodičáku muž...když je to třeba nějaká zpěvačka, nebo nějaký zaměstnání takový, kterému se chce věnovat...



T: A co třeba flexibilita zaměstnavatele? Myslíš, že by to mohlo pomoci, kdybychom měli možnost mít třeba práci z domova?

I: Jo...smích...

T: Myslíš, že to tady v ČR funguje dobře?

I: Když jsem byla před 19 lety v Anglii, tak v jedné rodině pán pracoval z domova...nějaký obchodování dělal...oni měli takovou velkou jídelnu a takhle v rohu měl udělanou kancelář a já byla s dětmi doma a...

T: Takže jako au-pair?

I: To jsem byla já...

T: No jasně...a to jsi jim jistým způsobem taky pomohla ke sladění té práce a výchovy dětí...jsi byla ten prostředník...

I: Já jsem takhle byla asi ve třech rodinách...jak tam byly ty rodiny, tak jsem to tam poustrovala, jsem jim pomáhala s dětmi a s jídlem třeba...takže oni na sebe potom měli víc času.

T: No, no, no...jasně...a co třeba kvalitní předškolní zařízení? Myslíš, že by se nějakým způsobem změnila volba rodičovského příspěvku třeba...kdyby stát tady nějaká kvalitní předškolní zařízení...jesličky nebo školky od dřívějšího věku? Myslíš, že by toho ti rodiče využívali?

I: Možná, že by to těm rodičům pomohlo...někdo si to nemůže dovolit třeba z nějaké finanční situace...ty příjmy jim na to nestačej...ale je to dobrý, že by ti rodiče mohli jít pracovat a dále se rozvíjet, kdyby šli děti do nějakých zařízení...

T: A kdybys ty měla tu možnost...využila bys toho, že bys děti dávala do takovýchto zařízení?

I: Ne, já jsem si to do těch třech let chtěla užít...

T: A proč zrovna tři roky?....

I: No, protože ve dvou je to ještě malinkatý...kluk kdyby chtěl, tak by šel až ve čtyřech...je to rozdíl velký jestli to je dvouletý, tříletý nebo čtyřletý to dítě no...

T: Tak jo, to je ode mě takhle všechno...já ti moc děkuju za rozhovor.

I: Není zač....smích...

## **Informantka H**

T: Cíl tohoto rozhovoru a celkově mé diplomové práce je zjistit jaké jsou strategie výchovy u dětí do tří let věku a zaměstnání obou rodičů při volbě rodičovského příspěvku. Zaměřuji se na témata, jako jsou rodičovství matek a otců, budování kariéry žen a mužů a sladění těchto dvou jevů u výchovy dětí do tří let věku. Celý rozhovor je anonymní, takže budeš pojmenována jako informantka H. Takže začneme takovými identifikačními otázkami, jenom stručně. Tak jo, kolik ti je let?

I: 45.

T: Na jaký pozici jsi teda pracovala na Úřadě práce?

I: EE... Pracovala jsem jako specialista referent.

T: Jaká byla tvoje náplň práce, které dávky jsi vyřizovala, klidně si nejdřív zapal, nemusíš hned odpovídat.

I: Takže vyřizovala jsem dávky státní sociální podpory, to znamená příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, přídavek na dítě, eee 'Rodičák, porodný, pohřebný...

T: Dobrá,. Jak dlouho jsi pracovala na Úřadě práce?

I: Dva roky, děkuji pěkně.

T: Máš nějaké děti?

I: Dobře jedno, nic méně mám dvě vyvdané, které mám ve vlastní péči.

T: Dobrá, kolik je dětem?

I: EE jednomu je čtrnáct teď už, mám ho od čtyř let a druhému je dvaadvacet mám ho od dvanácti let, vlastní dítě třiadvacet.

T: Jak bys definovala pojem rodina? Kdybys to měla někomu vysvětlit. Co to je rodina?

I: Táta, máma, děti?

T: Dobrá, co to pro tebe znamená mít rodinu?

I: Zázemí?

I: Zázemí...jako co je pro mě pojem rodina. Zázemí, vem si, že v práci trávíš víc času než doma. EE rodina je to kam se vlastně schoulíš, protože mnohdy v tý práci řešíš opravdu sračky. Takže pro mě rodina je zázemí kam já se schoulím a schovám.

T: Ahmmm.

I: Když to teďka když to beru k práci EE na úřadu práce, teď ee rodina je stále to zázemí, ale teď v nové práci jsem svobodná, volná v pohodě.

T: A jaké role podle tebe zastává v rodinách žena a jaké muž?

I: Takže v rodinách žena je ten hlavní stěžejní bod, té domácnosti to znamená aby ta domácnost fungovala to znamená navařeno, uklizeno, postaráno zázemí pro děti to znamená ohledně školy, výchovy. EE muž, ano přispívá taky do té rodiny, nic méně ten muž tam je spíše jako že formou..... Finanční byť to nechci říkat takhle na rovinu, ale prostě tak to bohužel je.

T: Ehmm Jak je to třeba u tebe? Jak to máš ty doma nastavený, jak máte rozdělené role v rodině?

I: Smích.... Já jsem žena pro všechno...smích.

T: Smích....dobrá.

I: Já jsem pro všechno, zázemí, domácnost eeee všechno..... Prostě všechno.

T: A jaké podle tebe uplatnění na trhu práce pro ženy a pro muže, jak se to liší od sebe?

I: Tak myslím si, že ženy ve stejné pozici co jsou, kdyby zastávali stejnou pozici jako muži, tak jsou méně ohodnocené než ti muži a každopádně na ženy se eee přihlíží jinak, protože právě jsou to ty ženy, které mají ty děti, a když teda to dítě je nemocné, tak to řešit musí ta žena né ten muž.

T: A proč si myslíš že to tak je? Proč to má řešit žena?

I: Je to tak nastavené prostě.

T: Kým nastavené?

I: No, společností...

T: Ale reálně by to šlo udělat tak, aby muž byl doma?

I: No samozřejmě, že by to šlo, ale záleží na tom muži aaaaaa jestli k tomu prostě on přistoupí, jestli k tomu přistoupí to jeho, to jeho mužské ego.

T: Dobrá a jak by podle tebe měla vypadat výchova dětí? Jak by se měl podílet muž a žena, měli by to mít vytyčené nějak zvlášť?

I: Myslím si, že výchova dětí by měla probíhat eee oboustranně a hlavně důsledně, to znamená, že by oba dva měli mít stejné, ale opravdu stejné opravdu a měli by mít stejnej pohled na tu výchovu těch dětí, důsledný, pokud nebude důsledný je to průšvih.

T: Takže oba dva stejným dílem?

I: Přesně tak.

T: Tak a teďka se zeptám na vlastní zkušenost, jak to máš ty matka...smích... To je jen pro porovnání.

I: Jinak!!!

T: Ty to máš jinak dobře....

I: Eee u nás je to jinak, u nás jsem já ta důsledná, ta vychovávající, ten policajt a můj manžel je ten, když řeší až když já prostě řvu.

T: Hmm.

I: Takže asi takhle, takhle je to u nás nastavené, manžel neumí vychovávat děti prostě, bohužel to nemá v těch genech. Neumí být ten přísný, ale to není jen můj manžel, prostě ty chlapy prostě takovýhle jsou, neříkám že všichni, ale prostě takhle to je. Ty ženský jsou prostě důslednější, protože s těma dětma jsou více času, než ti muži. Řeší s nima ty problémy na těch třídních schůzkách, to že to dítě prostě podvádí, lže... Vycítí ta žena, protože bohužel ta žena má ten šestej smysl, ten chlap ne, ten to nevidí, ten i kdyby to před ním spadlo, tak to nevidí.

T: Kdo podle tebe nejvíce nastupuje na rodičovský příspěvek na úřadu práce? Spíše ženy, nebo muži?

I: Ženy.

T: No... A proč si myslíš že to tak je? Na rodičovský příspěvek můžou nastoupit oba dva, mají na výběr, kdo bude nastupovat.

I: Mají, ale ta žena bude k tomu dítěti přece jenom má bližší vztah.

T: Takže myslíš že je to kvůli tomu, že ta žena chce? Být na rodičovském příspěvku?

I: Eee ne...je to... ano, ano máš pravdu v tom že ta žena chce být na tom rodičovském příspěvku, ale vem si, že ta žena těch devět měsíců měla to dítě v bříšku, má k tomu dítěti blíž než ten muž je to prostě takhle daný. Je to přírodou, takhle je to prostě daný, takhle to prostě je správně. Ten chlap nikdy nebude mít k tomu dítěti tak blízko jako ta žena, která ho těch devět měsíců nosila v tom břichu.

T: Hmm Když jsi ty byla na rodičovském příspěvku, měla jsi to jak? Taky jsi byla po celou dobu na rodičovském příspěvku?

I: Měla, byla jsem, byla.

T: Další otázka...Na jak dlouho si podle tebe nejčastěji volí jakoby délku pobírání rodičovského příspěvku?

I: Tak nejdříve si maminky navolí tři roky a pak přijdou a prodlužují to na čtyři.

T: Takže tři roky je nejčastější volba.

I: Hmm.

T: Proč si myslíš, že to tak je?

I: Eee Pokud matka pracuje tak po dobu tří let má vlastně rezervovanou tu svoji práci po dobu tří let.

T: Jo....

I: Takže po dobu tří let ona má práci prostě hlídanou tu svojí pozici eee pokud ona požádá o čtyřletou nemá jistotu, že se vrátí na svou pozici.

T: Dobrá takže myslíš že je to hlavně ... finanční důvody? Že se pak nemá kam vrátit?

I: Finanční a profesní důvody.

T: Nevím ještě, jak to bylo ještě u tebe, ale na jak dlouho jsi ty mohla volit rodičovský příspěvek?

I: Na tři roky.

T: Na tři roky maximálně?

I: Maximum.

T: Takže u tebe to jinak nešlo.

I: Ne.

T: Vnímáš nějakou změnu, během toho co jsi byla na úřadu práce. Vnímáš nějakou změnu že by lidi jinak volili po čase než předtím? Že by jsi třeba zkracovali rodičovský příspěvek než předtím nebo prodlužovali?

I: Vnímám to, že vlastně ženy, které měli opravdu velké postavení ve firmě, kde pracovali, tak si zkracují svůj rodičovský příspěvek, třeba na dva roky.

T: Hmm.

I: Ano, vnímám to je to častější a častější to jako ano.

T: A jak tohleto to jakoby soudíš? Přijde ti to v pořádku?

I: Eee nepřijde mi to v pořádku.

T: A proč?

I: Myslím, že ta matka by měla být s tím dítětem maximálně. Maximálně se mu věnovat. Vem si, že matka, která opustí dítě ve dvou letech.

T: Rozhodně.

I: Ano, kdysi to tak bylo, kdysi za dob našich maminek moje matka vlastně byla na rodičovské dva roky, ale bylo to špatně pak nás strčila někam do jesliček a hotovo, ale myslím, že ten vztah se pořád vytváří. Co do toho dítěte vlastně ty jako matka vložíš do tří let se s tím dá potom pracovat, pokud to nevložíš je to špatně.

T: Co pro ty ženy? Když budou tři roky doma. Nemyslíš, že je tam potom taková jakoby míra diskriminace v jejich profesním životě?

I: Samozřejmě že je, každá žena má diskriminaci, pokud má dítě má diskriminaci.

T: A proč?

I: Protože to dítě do budoucna bude nemocné, to dítě bude mít nějaké prázdniny, to dítě bude mít nějaké volno ve školce, protože tam něco probíhá. To dítě.... Matka musí potom řešit, když ze školky zavolají máme tady vši neposílejte nám to dítě do školky a matka to musí řešit, ne otec. Takže ano tam je, ale každá žena, která má dítě je diskriminována, každá ať je doma tři roky nebo čtyři roky, je to jedno, ale už se na ní nahlíží jako potencionální problém do budoucna, co kdyby ty děti byly nemocný.

T: Hmm.

I: Proto eee, když to potom vezmeš ee co se týče profesního života. Ten chlap je jinak ohodnocenější ve stejný pozici jako ta žena a důvod je že ta žena do budoucna může mít ty nemocný děti už se přihlíží jinak. Ten chlap je prostě nositelem těch peněz do tý domácnosti, tam je to jinak, je to jinak nastavený všechno.

T: Myslíš že kdyby se vyrovnaly platy mužům a ženám ovlivnilo by to nějak tuhle situaci? Myslíš, že i tak by byli muži přednostnější?

I: Neovlivnilo. Byli by byli ty chlapy jsou prostě ve stejných pozicích kdy prostě na těch pozicích je žena jsou jinak ohodnocení, protože nejsou ohrožení právě tou péčí o to dítě. Ta žena ano.

T: Jaké strategie pomáhají rodičům, kteří pobírají rodičovský příspěvek ke sladění práce a výchovy dětí do tří let?

I: Práce z domova!

T: Takže flexibilita třeba těch zaměstnavatelů?

I: Hmm práce z domova ano. U těch matek určitě práce z domova když to dítě onemocní neznámá že je nemocná matka, je nemocné to dítě, takže když to dítě je prostě bude spát, já nevím, nebude se mu matka věnovat tak ta matka může z domova provádět svojí práci. Formou PC a tak dále, ale nejde to samozřejmě u práce jedná-li se o práci ve fabrikách, to nejde. Jo? To nejde!!! Ale u těchle matek který prostě mají administrativní práci dá se to formou home office. Dá se, to se dá řešit samozřejmě na základě domluvy se zaměstnavatelem, ale to je právě to že ne prostě každá matka má stejné podmínky a je to samozřejmě na základě toho vzdělání. Matka, která dělá ve fabrice nebude mít stejné podmínky jako matka která dělá v kanceláři a eventuelně ten její dobřej vedoucí jí tohle přistoupí.

T: Co bys řekla na větší motivaci mužů k pobírání rodičovského příspěvku? Kdyby se finančně navýšil? Kdyby jim odpovídal jejich ohodnocení v práci.

I: Já si myslím že ne, každej muž na tohle je stavěný!

T: A proč?

I: Ukážeš mi chlapa, kterej se dokáže postarat o dítě a o domácnost? i když ta žena tam není?

T: Tak když se to naučí?



I: Eee dobře... málokterý muž se to naučí... málokterý muž má základní jenom pro sebe. Základní... jak bych to řekla... Aby sám, není dítě je jen chlap a ženská, ten chlap si kolikrát po sobě nedokáže ani uklidit, nedokáže si prostě udělat to jídlo. Když potom je tam to dítě... By se dokázal postarat o sebe a o to dítě. Udělat jídlo ee starat se o domácnost, málokterý muž to zvládne. Ale troufnu si říct, že ta matka k tomu dítěti má blíže než ten muž.

T: Takže myslíš, že v České Republice by to nemělo smysl? Víš mi jde třeba i o tu ženu, aby byla diskriminovaná co nejméně, kdyby třeba část toho příspěvku pobíral ten muž, tak by se ona mohla vrátit do toho zaměstnání

I: Jenže žena by i tak strádala.

T: Myslíš?

I: Hmm ( ano ), protože hormonálně je tam prostě nastavený úplně něco jiného než ženská porodí a hormonálně má nastavený úplně něco jiného. Má nastavený prostě od přírody to je od přírody nastavený tu starost o to mládě. To je prostě u nás u lidí u zvířat prostě. Nic méně eee tím neříkám, že chlap by se nedokázal postarat, ale myslím si že to tohleto to nedokáže tomu dítěti dát.

T: Co bys říkala na zkrácené úvazky?

I: Určitě zkrácené úvazky pro ženy jo, určitě, každopádně schvaluju, ale samozřejmě by to měl suplovat ten muž, financema myslím. Hele zkrácený úvazek pro ženy, vem si že máš školky a máš pracovní pozici, kdy teda děláš ty dvanáctky, ale to dělaj i ty ženy, to dělaj i ty ženský eee, když máš dvanáctky tak to nejde. Buď ho máš ve školce nebo v jeslích... nevím kde...nejde to. Takže ano zkrácené úvazky kvůli těm dětem, kvůli té výchově těch dětí a toho zázemí těch dětí, ano schvaluju.

T: Dobrá a teď poslední věc. Kdyby stát pořídil vícero kvalitních předškolních zařízení, myslíš, že by to nějak zásadně ovlivnilo sladění té výchovy dětí a zaměstnání?

I: Dobře bavíme se o předškolním zařízení je i jeslí?

T: Do tří let, takže klidně i jesle.

I: Ne, ne ne tohleto nepreferuju protože do tří let to je jak jsme ti říkala už předtím. Do tří let co mu matka dá do vínku, to znamená do hlavy, to tomu dítěti zůstane. Neříkám, že ty vychovatelky eee si nevynuluju, ale ty vychovatelky maj tak deset, dvacet dětí. Nemůžou se každému dítěti individuálně, jednotlivě to nejde. Ta matka do tří let, i když tomu dítěti prostě dá výchovu, morálno a tak dále, myslím si, že tohleto nic nevyřeší. Každopádně preferuju matka, aby byla do tří let na rodičovské příspěvku.

T: A kdyby jsme vzali to že je sama?

I: Tak je to průšvih, ale pořád budu preferovat rodičovský příspěvek do tří let. Hele rodičovský příspěvek je dávka, která není závislá na příjmech, takže pokud si sežene babičku, tetičku, kdo jí to dítě bude hlídat, může jít do práce není problém. Na brigádu není problém, ale každopádně určitě ne, aby chodila do práce a dávala dítě do jeslí. Za mě jesle určitě ne.

T: Dobrá, ode mě takhle všechno a moc ti děkuju za rozhovor.

I: Není za co.